

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY
ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY

**Zpráva o korupci v České republice v letech 2005 – 2006
a o plnění Aktualizovaného vládního programu boje proti korupci**

Praha 2007

OBSAH

1. Úvod	3
2. Přehled vývoje trestné činnosti související s korupcí v roce 2005 a 2006	4
2.1. Definice korupce a její postih v trestním zákoně	4
2.2. Přehled vývoje trestné činnosti související s korupcí v letech 2005 a 2006	
2.3. Trestná činnost veřejných činitelů	7
2.4. Trestná činnost příslušníků Policie ČR	8
2.5. Činnost a poznatky Policie ČR Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování	9
2.6. Postavení České republiky z hlediska indexů korupce	10
3. Aktualizovaný vládní program boje proti korupci	13
3.1. Legislativní opatření	13
3.2. Organizační oblast	20
3.3. Oblast mezinárodní spolupráce	32
4. Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011	38

PŘÍLOHY

1. Některé případy korupčního jednání zjištěné v rámci jednotlivých resortů	49
2. Přehled nejvýznamnějších případů korupčního jednání řešených Policií ČR v letech 2005 a 2006	52
3. Příklady zjištěných případů jednání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR, které mají znaky korupčního jednání	55
4. Trestná činnost pracovníků na úseku řízení a správy související s korupcí v ČR v letech 1997 – 2006	57
5. Metodika pro zpracování výstupů z vnitřních protikorupčních auditů	58

1. Úvod

Korupce a boj proti ní patří bezesporu mezi největší výzvy současnosti, a to nejen v České republice, ale i v zahraničí. Korupční praktiky jsou v řadě případů úzce propojeny s dalšími formami trestné činnosti a mohou tak přispět k podkopání samotných základů společnosti. Výsledkem může být ztráta důvěry občana v poctivost a nestrannost fungování státních institucí, pokřivení tržních vazeb, ekonomický úpadek a destabilizace státu. Zároveň může korupce ohrožovat bezpečnost státu, a to jak z hlediska vnitřní tak i vnější bezpečnosti.

Vzhledem k tomu, že korupční jednání na sebe bere celou řadu podob, musí být i opatření proti tomuto jevu stejně komplexní a široce pojatá. Z tohoto důvodu byl na přelomu let 1998 a 1999 Ministerstvem vnitra, ve spolupráci s dalšími resorty, vypracován Vládní program boje proti korupci v České republice. Program vláda schválila v únoru roku 1999 a uložila jednotlivým členům vlády a vedoucím ústředních orgánům státní správy plnění úkolů, zaměřených na omezení korupčního jednání ve společnosti. Od roku 2001 je vláda o plnění aktuálních protikorupčních úkolů informována v materiálu Zpráva o korupci v České republice a o plnění harmonogramu opatření Vládního programu boje proti korupci. Dne 25. října 2006 byla usnesením vlády České republiky č. 1199 schválena **Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011**.

Zpráva o korupci v České republice v letech 2005 – 2006 a o plnění Aktualizovaného vládního programu boje proti korupci byla zpracována na základě bodu II/2 usnesení vlády České republiky ze dne 11. května 2005 č. 560, který ukládá ministru vnitra předložit ji vládě do 30. dubna 2007.

Cílem zprávy je nejen informovat o plnění úkolů, ale také podat ucelený přehled o kvantitativním i kvalitativním vývoji trestné činnosti související s korupcí a o pachatelích této trestné činnosti. Důraz je přitom kladen na vyhodnocení situace v oblasti úplatkářství a trestné činnosti veřejných činitelů za sledované období. Zpráva identifikuje oblasti, ke kterým je zapotřebí upnout ze strany příslušných orgánů mimořádnou pozornost a umožňuje lepší využití těchto poznatků při rozhodování a při tvorbě legislativních, koncepčních a organizačních pravidel. Ve zprávě jsou zpracovány také první informace o plnění aktuálně schválené protikorupční Strategie a je navržen další postup u jednoho ze stěžejních úkolů této strategie, kterým je realizace tzv. **protikorupčních auditů ve veřejné správě**.

Výstupy z vnitřních protikorupčních auditů nelze považovat za ukončení práce s nimi, ale je nutné využít jejich potenciál v protikorupční politice. Proto se navrhuje vyhodnotit závěry z vnitřních protikorupčních auditů v souladu s metodikou, která je součástí přílohy č. 5 tohoto materiálu a která stanovuje, jak postupovat při druhé fázi realizace vnitřních protikorupčních auditů, aby jejich zobecněné výstupy mohly sloužit jako základ pro tvorbu účinných nediskriminujících a transparentních nástrojů pro potírání příčin korupce.

Na základě vyhodnocení plnění úkolů Aktualizovaného vládního programu boje proti korupci se navrhuje v plnění úkolů, uvedených v návrhu usnesení, pokračovat. Ostatní úkoly Aktualizovaného vládního programu boje proti korupci byly splněny anebo je již řeší Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011. Strategie vlády je tak jediným přehledným vládním dokumentem sjednocujícím problematiku boje proti korupci.

2. Přehled vývoje trestné činnosti související s korupcí v roce 2005 a 2006

2.1. Definice korupce a její postih v trestním zákoně

Korupce (lat. corrumpere – zmařit, zkazit, upláct, podpláct) je pojem, který není jednotně definován, ale v širším, anglosaském pojetí je nejrozšířenější definice, jejímž autorem je Joseph Nye: „Chování, které se odchyluje od „formálních povinností“ veřejné role pro soukromé (osobní, rodinné nebo skupinově orientované) zájmy, pro finanční nebo statusový zisk, a dále jakékoliv chování, které porušuje pravidla za účelem zvýšení soukromého vlivu.“

Korupci charakterizujeme jako **zneužití postavení spojené s porušením principu nestrannosti při rozhodování, motivované snahou po zisku**. Korupce je projevem chyby v rozhodovacím, řídicím procesu. Schopnost institucí korupci potlačovat a bránit se jí je indikátorem kvality příslušných institucí a celého institucionálního systému jako takového.

Pojem korupce není v trestně právních normách ČR definován jako samostatný trestný čin, charakterizují jej především trestné činy uvedené v hlavě třetí zvláštní části trestního zákona, nazvané “trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných”. Zejména oddíl třetí “úplatkářství” obsahuje trestné činy, které v sobe nesou znaky korupce. Jde o trestné činy podle § 160 přijímání úplatku, § 161 podplácení a § 162 nepřímé úplatkářství. Beztrestnost zakotvená v § 163 trestního zákona jako zvláštním ustanovení o účinné lítosti má motivovat občany, kteří byli o úplatek požádáni, a proto jej poskytli nebo slíbili, k okamžitému oznámení trestné činnosti příslušným orgánům.

Kromě úplatkářství je v právním rádu zakotveno několik dalších skutkových podstat trestných činů, které definují korupční chování. Protože rozhodující prostor a hlavní nebezpečí korupce leží nepochybně v oblasti veřejné správy, včetně moci zákonodárné a soudní, jde především o vybrané trestné činy veřejných činitelů podle druhého oddílu třetí hlavy zvláštní části trestního zákona – zneužívání pravomoci veřejného činitele (§ 158) a maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti (§ 159). K trestným činům, které mají znaky korupčního chování, lze řadit také vybrané trestné činy porušování předpisů o nakládání s kontrolovaným zbožím a technologiemi podle § 124a, porušení povinnosti v řízení o konkursu a vyrovnání podle § 126, porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255, zneužívání informací v obchodním styku podle § 128, pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a až 128c trestního zákona a některé další skutkové podstaty obsažené v hlavě druhé, třetí, páté a deváté zvláštní části trestního zákona.

2.2. Přehled vývoje trestné činnosti související s korupcí v letech 2005 a 2006

Následující přehled uvádí kriminální statistikou¹ zaznamenané případy trestných činů úplatkářství, zneužívání pravomoci veřejného činitele, maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti (z těch jsou ovšem jen některé označitelné za korupci) a dalších trestných činů s prvky korupce a dále toutéž statistikou zaznamenanou trestnou činností pracovníků na úseku řízení a správy (tato sledovaná statistická kategorie nejlépe umožňuje vystihnout kriminalitu

¹ číselníky Evidenčně statistického systému kriminality Policie ČR. K evidenci kriminality dochází na základě oznámení podaných občany či Policií ČR operativně zjištěných skutečností, nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin. Podmínkou jejich zařazení do evidence kriminality je stanovení trestně právní kvalifikace. Za objasněný se považuje trestný čin, kdy bylo zahájeno trestní stíhání či bylo sděleno podezření z trestného činu nebo byla věc odložena podle § 159a odst. 2 a 3 trestního řádu.

“veřejných činitelů” definovaných v trestním zákoně – vyjma policistů, kteří jsou sledováni, a také v této zprávě uvedeni, zvláště’).

Pokud se týká dynamiky vývoje trestných činů přijímání úplatků, podplácení a nepřímého úplatkářství podle § 160, 161 a 162 trestního zákona, lze podle policejní statistiky konstatovat, že ve srovnání s rokem 2004 došlo za hodnocené období k výraznému poklesu těchto trestných činů. Zjištěných 138 trestných činů (-149 trestných činů) v roce 2005 a stejně i v roce 2006 představuje **nejnižší údaj za posledních deset let**. Pokles byl zaznamenán rovněž u trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 trestního zákona.

Bližší informace o počtu těchto deliktů a počtu stíhaných a vyšetřovaných osob jsou uvedeny dále v tabulkách.

Počet zjištěných a objasněných trestných činů souvisejících s korupcí v ČR v letech 1997 – 2006

Rok	§ 158 zneužívání pravomoci veřejného činitele		§ 159 maření úkolu veř. činitele z nedbalosti		§ 160 přijímání úplatku		§ 161 podplácení		§ 162 nepřímé úplatkářství		úplatkářství celkem	
	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.
1997	356	354	16	16	40	39	107	105	8	8	155	152
1998	365	346	16	15	49	50	138	137	4	4	191	191
1999	403	384	19	16	55	55	109	109	3	3	167	167
2000	367	350	18	18	38	37	133	131	3	3	174	171
2001	390	381	18	18	28	28	171	171	4	4	203	203
2002	376	269	33	31	48	38	116	109	7	6	171	153
2003	384	335	23	23	49	43	102	103	4	4	155	150
2004	248	205	18	18	126	125	149	147	12	11	287	283
2005	212	170	19	18	39	33	94	92	5	5	138	130
2006	160	124	16	15	43	35	89	87	6	4	138	126

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob pro trestné činy související s korupcí v ČR v letech 1997 – 2006

Rok	§ 158 zneužívání pravomoci veřejného činitele	§ 159 maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti	§ 160 přijímání úplatku	§ 161 podplácení	§ 162 nepřímé úplatkářství	úplatkářství celkem
1997	211	11	18	68	6	92
1998	250	6	37	106	3	146
1999	304	20	32	80	2	114
2000	262	17	18	88	2	108
2001	283	18	15	142	6	163
2002	277	23	37	81	6	124
2003	352	24	22	79	3	104
2004	203	16	83	118	9	210
2005	171	22	31	79	5	115
2006	132	17	33	79	2	114

K dalším trestným činům s prvky korupčního chování lze řadit vybrané trestné činy porušení povinnosti v řízení o konkursu a vyrovnání podle § 126 trestního zákona – za rok 2006 bylo zjištěno celkem 346 trestných činů (+24), porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 – zjištěno 146 trestných činů (-7), zneužívání informací v obchodním styku podle § 128 – zjištěno 30 trestných činů (-18), pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128a až 128c – zjištěno 11 trestných činů (-3). Prvky korupčního chování v sobě mohou nést i některé z dalších zjištěných trestných činů, např. podvod podle § 250 – celkem bylo za rok 2006 zjištěno 5.186 trestných činů (-1.223). Na úroveň odhalených trestných činů má vliv řada variabilních faktorů, zejména důvěra občanů v bezpečnostní orgány, obava ze msty pachatelů, kvalita odhalování a evidence trestné činnosti kontrolními orgány.

Trestní postih za korupci v ČR v letech 1997 – 2006

Přehled počtu obžalovaných a odsouzených osob dle vybraných §§ trestního zákona

Rok	§ 158 zneužívání pravomoci veřejného činitele		§ 159 maření úkolu veř. činitele z nedbalosti		§ 160 přijímání úplatku		§ 161 podplácení		§ 162 nepřímé úplatkářství	
	obžalováno	odsouzeno	obžalov.	odsouz.	obžalov.	odsouz.	obžalov.	odsouz.	obžalováno	odsouzeno
1997	220	69	9	3	29	34	122	98	0	1
1998	236	100	4	4	41	20	140	88	4	1
1999	253	85	6	9	68	19	119	88	4	3
2000	232	100	6	3	48	49	106	68	4	1
2001	262	99	8	1	51	28	149	83	1	3
2002	332	104	12	6	45	26	120	108	3	3
2003	288	110	14	11	30	20	96	53	3	2
2004	221	127	7	5	41	23	103	74	6	0
2005	216	89	7	19	91	24	82	82	2	1
2006	143	75	9	4	39	27	96	45	3	2

Přehled počtu odsouzených osob podle vybraných §§ trestního zákona a druhu trestu

	§ 158 zneužívání pravomoci veřejného činitele	§ 159 maření úkolu veř. činitele z nedbalosti	§ 160 přijímání úplatku	§ 161 podplácení	§ 162 nepřímé úplatkářství
Odsouzeno osob, druh trestu:	75	4	27	45	2
Druh trestu					
nepodmíněné odsouzení	14	0	0	7	0
podmíněné odsouzení	49	3	14	21	2
obecně prospěšné práce	6	0	2	3	0
peněžitý trest	2	1	9	10	0

2. 3. Trestná činnost veřejných činitelů

V roce 2005 bylo zjištěno celkem 1.341 trestných činů, které spáchali pracovníci na úseku řízení a správy, a v roce 2006 pak bylo zjištěno celkem 998 trestných činů, které spáchali pracovníci na úseku řízení a správy, což oproti roku 2005 znamená pokles o 26,3 %.

Počet zjištěných trestných činů pracovníků na úseku řízení a správy v ČR

	Rok									
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
počet trestných činů	1 993	4 615	5 081	3 092	2 634	1 691	975	1 322	1 341	988
meziroční změna	900	2 622	466	-1 989	-458	-943	-716	347	19	-353
tj. %	82,3	131,6	10,1	-39,1	-14,8	-35,8	-42,3	35,6	1,4	-26,3

Pozn. Souhrnná čísla obsahují i trestnou činnost pracovníků na úseku řízení a správy, která nesouvisí s výkonem jejich funkce veřejného činitele.

Trestná činnost pracovníků na úseku řízení a správy

§§ tr.z.	Název	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
/§ 118/	Neoprávněné podnikání	1	2	3	17	1	2	3	0	2	0
/§ 124/	Porušování předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou	2	0	7	7	1	1	1	0	0	0
/§ 125/	Zkresl. údajů o stavu hospodaření a jmění	0	6	13	11	21	25	26	22	32	23
/§ 126/	Poruř. povin. v řízení o konkursu	0	1	6	9	22	28	16	14	25	21
/§ 127/	Poruř. závaz. pravidel hosp. styku	6	34	7	16	4	6	4	3	0	2
/§ 128/	Zneuř. informací v obch. styku	8	7	160	25	19	18	13	10	19	8
/§ 147/	Neodved. daně pojisného a přisp. na soc. zabezpečení ...	0	14	112	277	346	214	129	111	73	32
/§ 148/	Krácení daně	4	23	61	49	93	87	68	49	65	47
/§ 158/	Zneužití pravomoci veř. činitele	49	20	89	51	91	39	63	40	42	32
/§ 159/	Maření úkolu veř. činitele z nedb.	0	10	6	5	6	9	1	5	9	2
/§ 160/	Úplatkářství – přijímání úplatku	5	4	12	4	7	17	13	30	7	14
/§ 161/	Úplatkářství – podplácení	0	3	2	4	0	1	4	2	3	1
/§ 162/	Úplatkářství – nepřímé	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
/§ 171/	Maření výkonu úředního rozhodnutí	23	31	22	33	29	29	2	33	42	26
/§ 209/	Poškozování cizích práv	11	5	91	119	18	18	17	5	12	4
/§ 247/	Krádež	83	85	146	103	105	79	5	37	45	51
/§ 248/	Zpronevěra	343	382	371	345	195	162	164	130	110	92
/§ 250/	Podvod	968	3418	3156	1219	583	235	206	168	182	119
/§ 255/	Poruř. povinnosti při správě cizího majetku	31	64	132	183	392	93	49	68	43	21

Pracovníci na úseku řízení a správy v roce 2006 spáchali 32 trestných činů zneužití pravomoci veřejného činitele (42 v roce 2005), z toho pracovníci soudů, státního notářství, státního zastupitelství, arbitráže 7 trestných činů a pracovníci na úseku veřejné správy 12 trestných činů. Dále pracovníci na úseku řízení a správy spáchali 15 trestných činů úplatkářství podle §§ 160 – 162 (10 v roce 2005), z toho pracovníci státních orgánů a společenských úřadů 7 trestných činů a pracovníci celní služby 3 trestné činy (viz příloha č. 4).

2.4. Trestná činnost příslušníků Policie ČR

Trestná činnost a zejména korupční jednání příslušníků Policie ČR je velmi závažný a zcela nežádoucí fenomén. Negativně působí na obraz Policie ČR jako celku, její autoritu a přístup veřejnosti k ní. Z tohoto důvodu je protikorupční problematice dlouhodobě věnována vysoká pozornost ze strany kontrolních orgánů Ministerstva vnitra. Inspekce ministra vnitra zpracovává zprávu o počtu trestně stíhaných policistů.

Jak vyplývá z níže uvedené tabulky, byl za posledních 10 let zaznamenán klesající trend v oblasti objasněné trestné činnosti policistů.

Právní kvalifikace vybraných trestných činů policistů v letech 1996 – 2006

Skutek	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Celkem
Zneužívání pravomoci veřej. činitele § 158	140	86	104	166	237	244	176	202	95	90	60	1600
Maření úkolu veřej. činitele § 159	0	0	0	5	7	11	12	19	6	10	11	81
Úplatkářství §§ 160–162	10	11	10	10	14	14	4	15	11	10	7	116
Účast na zločinném spolčení §§ 163a/1, 163b, 163c	0	0	0	4	0	0	0	1	1	0	0	6
Nadržování § 166	2	0	1	0	0	3	0	1	0	0	0	7
Neoprávněné nakládání s osob. údaji § 178	1	0	1	2	0	7	4	17	6	13	0	51
Podvod § 250	25	36	26	44	50	35	19	45	19	14	14	327
Pojistný podvod § 250a	0	0	0	12	49	98	47	51	22	13	8	300
Úvěrový podvod § 250b	0	0	0	0	0	2	3	7	2	2	11	27
Porušování povinn. při správě cizího majetku § 255	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
Celkem za rok	178	133	142	243	358	414	265	359	162	152	111	2517

Inspekce ministra vnitra v roce 2006 zaznamenala oproti roku 2005 pokles počtu objasněných trestných činů příslušníků Policie ČR z 284 na 228 (-56, tj. o 19,7 %). Počet pachatelů činil celkem 204 oproti 262 pachatelů v roce 2005, což představuje rovněž pokles počtu pachatelů o 58 (-22,1 %). Nejvyšší zastoupení má tradičně hlavní město Praha (51 trestných činů), následuje Severočeský (42) a Východočeský kraj (35) a nejmenší zastoupení má opět Jihočeský kraj (9 trestných činů).

V době výkonu služby bylo spácháno v roce 2006 celkem 104 trestných činů a v roce 2005 celkem 157 trestných činů. Jedná se o pokles objasněných trestných činů spáchaných ve službě celkem o 53, tj. o 33,7 %. Mimo výkon služby bylo spácháno policisty v roce 2006 celkem 124 trestných činů, tj. téměř stejně jako v roce 2005 (127 trestných činů).

Podíl na objasněné trestné činnosti policistů dle četnosti trestných činů

Pořadí	Nejčastější trestné činy policistů	Rok 2006	Rok 2005	Rozdíl	Tj. v %
1.	Zneužívání pravomoci veřejného činitele dle § 158 tr. zákona	60	90	-30	-33,3%
2.	Trestná činnost na úseku dopravy dle §§ 179, 180, 184, 201, 201a, 223, 224, 257 tr. zákona	38	39	-1	-2,6%
3.	Podvod dle § 250 tr. zákona	14	14	0	0%
4.	Pojistný podvod dle § 250a tr. zákona	11	13	-2	-15,4%
5.	Neoprávněné nakládání s osobními údaji dle § 178 tr. zákona	4	13	-9	-69,2%
6.	Úplatkářství § 160 tr. zákona	7	10	-3	-30%
7.	Ublížení na zdraví (úmyslné) dle §§ 221, 222 tr. zákona	11	9	+2	+22,2%
8.	Výtržnictví dle § 202 tr. zákona	5	15	-10	-66,7%

Státní zástupce rozhodoval ve způsobu trestního stíhání následovně:

Stav rozhodnutí státního zástupce	k 31.12. 2006	k 31. 12. 2005	Rozdíl
Neukončeno tr. stíhání	99	118	-16,1%
Podmíněně zastaveno dle § 307 tr. řádu	26	32	-18,7%
Odloženo dle § 159a/2,3 tr. řádu	23	17	+35,3%
Návrh na podání obžaloby	55	91	-39,6%

2.5. Činnost a poznatky Policie ČR Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování (ÚOKFK)

V roce 2006 ÚOKFK prošetřoval celkem 120 věcí korupčního jednání, z toho nových v roce 2006 bylo 53 věcí. Věcí se zahájeným trestním stíháním v roce 2006 bylo vyšetřováno 43, z toho nových, tj. kde trestní stíhání bylo zahájeno v roce 2006, bylo 26 (obviněno 48 osob). Návrhem na podání obžaloby bylo ukončeno v roce 2006 celkem 26 věcí. Odložených věcí bylo 36. Celkem bylo v roce 2006 ukončeno 69 věcí.

Přehled o počtech případů prověřovaných policejním orgánem ÚOKFK v letech 2004 – 2006

	2004	2005	2006
Počet prověřovaných případů korupce	138	141	120
Případy, v nichž bylo zahájeno trestní stíhání	29	36	43
Návrh na podání obžaloby	12	21	26
Odloženo věcí	40	53	36

ÚOKFK se zabýval trestní odpovědností volených a jmenovaných pracovníků veřejné správy, soudů a exekutorů zejména ve vztahu k trestné činnosti podle § 158 trestního zákona – zneužívání pravomoci veřejného činitele. V roce 2006 policejní orgán ÚOKFK v této oblasti zpracovával celkem 96 případů. V 15 případech nově zahájil trestní stíhání 33 osob (z toho 16 volených zastupitelů). V roce 2005 bylo obviněno 17 osob ve 14 kauzách (z toho 9 volených zastupitelů). V roce 2006 bylo 14 kauz ukončeno návrhem na podání obžaloby a 49 kauz bylo ukončeno odložením.

Z hlediska korupčních motivů pachatelů této trestné činnosti nedošlo ve srovnání s předchozími obdobími k podstatným změnám. Těžiště korupčního chování ve státní správě a samosprávě je především ve správních činnostech a v zadávání státních a obecních zakázek. Výběrová řízení na veřejné zakázky se často vypisují účelově nebo se obcházejí rozdělením na části, kde již zákon vypsaní výběrového řízení nepožaduje.

Organizovanou a rozvětvenou korupci je obtížné zadokumentovat pro její zběhlost a skryté metody komunikace mezi uplácejícím a upláceným. Přímo zainteresované osoby zásadně o vlastní protiprávní činnosti nehovoří a popírají „nečisté“ praktiky a pro orgány činné v trestním řízení je velmi komplikované zpětně prokázat trestnou činnost. Poskytování a přijímání úplatků v hotových penězích je stále více na ústupu (např. v roce 2006 byla odborem korupce útvaru přijata pouze 4 oznámení tohoto typu), běžnými se stávají sofistikovanější formy korupčního jednání jako jsou klientelismus a různé protislužby. Vyšetřování komplikuje také to, že řada oznámení je anonymních a není tedy možno doplnit výsledkem konkrétní osoby a upřesnit v podáních uváděné informace. Pro činnost pracovníků útvaru se proto při dokumentaci korupčního jednání jeví jako velmi účelné použití odposlechnů. Ze 120 spisů s korupčními trestnými činy evidovaných ÚOKFK v roce 2006 bylo 21 spisů s úkony dle § 88 trestního řádu (20 v roce 2005). Ve spisech s korupčními trestnými činy bylo odposloucháváno 101 linek (63 v roce 2005) a v 10 věcech se zahájeným trestním stíháním byl odposlech využit jako důkaz (v 9 věcech v roce 2005).

V roce 2005 a 2006 se pracovníci ÚOKFK zabývající se trestnou činností v oblasti korupce zaměřili jak na prokazování některých poznatků získaných v této oblasti vlastní operativní činností, tak i pokračovali v prověřování oznámení o podezřeních na korupční jednání ze strany občanů a oznámení zasílaných na ÚOKFK územními útvary Policie ČR. Není zaznamenáno výrazné zvýšení, ale ani pokles počtu podání, která se prověřováním ukáží jako důvodná a vedou ke sdělení obvinění za konkrétní korupční jednání. Konkrétní podání ze strany občanů na korupční jednání, na jejichž základě bylo možné případ monitorovat a dovést ke zdárnému vyústění, byla většinou výjimkou. Často dochází k tomu, že oznamovatelé kompilují různé informace z veřejných zdrojů a dožadují se potrestání domnělých pachatelů na základě podaných oznámení s povšechnými a nekonkrétními informacemi. Většina občanů není ochotna při dalším vyšetřování otevřeně spolupracovat, což odůvodňují obavou z možných následných kroků, které jim od pachatele při této spolupráci hrozí. Jedná se hlavně o možnosti pachatelů z řad pracovníků státních i samosprávných subjektů.

Bližší viz příloha č. 2 – Přehled nejvýznamnějších případů korupčního jednání řešených Policií ČR v letech 2005 a 2006, příloha č. 1 – Některé případy korupčního jednání zjištěné v rámci jednotlivých resortů

2.6. Postavení České republiky z hlediska indexů korupce

Od roku 1995 zveřejňuje nevládní organizace pro boj s korupcí Transparency International **Index vnímání korupce** (Corruption Perception Index – CPI). Tento index vychází z výsledků nezávislých průzkumů mínění prováděných mnoha výzkumnými institucemi. K zařazení země do hodnocení je potřeba alespoň tří nezávislých zdrojů dat. Tyto výzkumy se provádějí mezi zástupci podnikatelské sféry, odborné veřejnosti a v řadách analytiků, výběr vzorku – subjektů vnímání míry korupce je tedy omezen na pouhý zlomek veřejnosti a hovoří pouze o příjemcích úplatků, nikoliv o uplácejících. ***Jde o míru vnímání korupce v omezeném segmentu společnosti, nikoliv o její skutečnou hodnotu.*** Ta se zcela jednoznačně a spolehlivě určit nedá, neboť korupce je vysoce latentní jev.

Od roku 1998 do roku 2002 zaznamenal CPI postupně zhoršující se míru korupce pro Českou republiku. Od roku 2003 je zaznamenána zlepšující se tendence trendu CPI. Toto spolehlivě zjištěné zlepšení hodnoty lze přisoudit vstupu České republiky do Evropské unie, čímž se zvýšil její kredit v očích respondentů jednotlivých průzkumů v souvislosti s volným pohybem osob, zboží, služeb, kapitálu a důvěrou v transpozici a implementaci komunitárního práva Evropských společenství. V roce 2006 se ČR umístila lépe než v předchozím období, byť tento posun není příliš signifikantní. Na žebříčku, který zahrnoval 163 zemí, se Česká republika dělila o 46. příčku s Litvou a Kuvajtem. Všechny tři země dosáhly indexu 4,8 na stupnici 10–0, kde hodnocení 10 označuje zemi téměř bez korupce a hodnocení 0 zemi s vysokou mírou korupce. CPI je na rozdíl např. od empirických, exaktních ukazatelů, jako je HDP, míra nezaměstnanosti apod., ukazatel subjektivní.

Index vnímání korupce - přehled hodnocení ČR v letech 1998 – 2006

Rok	Hodnocení ČR v indexu CPI	Odchylna/rozmezí	Umístění	Počet zemí zařazených do žebříčku CPI	Použité průzkumy
2006	4,8	4,4–5,2	46	163	8
2005	4,3	3,7–5,1	47	159	16
2004	4,2	3,7–4,9	51	145	11
2003	3,9	0,9	54	133	12
2002	3,7	0,8	52	102	10
2001	3,9	0,9	47	91	10
2000	4,3	0,9	42	90	10
1999	4,6	0,8	39	99	12
1998	4,8	0,8	37	85	9

Zdroj: www.transparency.cz

Míru promořenosti společnosti korupcí je možné se pokusit měřit i jinými objektivnějšími mezinárodně akceptovanými indexy jako je Kaufmannův **Index kontroly korupce** Světové banky (World Bank Index Control of Corruption – WBI), který zahrnuje téměř všechny země světa, ne jen některé jako CPI. Ačkoli se statistické metody výzkumů poněkud odlišují, oba výzkumy standardizují korupční indikátory z četných zdrojů a umísťují je na standardizovanou škálu, počítají z nich průměr (nevážený pro CIP, vážený pro WBI) k získání jedné hodnoty pro každou zemi. Podle Indexu kontroly korupce v roce 2005 dosáhla Česká republika 68 bodů na procentní stupnici 1–100, kde hodnocení 100 znamená nejlepší hodnocení, tedy nejvyšší míru kontroly korupce. Obdobné hodnocení získalo Slovensko (68,5), Itálie (67,5) a Řecko (67).

Index kontroly korupce Světové banky - přehled hodnocení ČR od roku 1996

	2005	2004	2003	2002	2000	1998	1996
Bodový odhad (-2.5 do + 2.5)	+0.42	+0.33	+0.38	+0.33	+0.39	+0.29	+0.65
Procentní pořadí (0-100)	68.0	66.7	69.6	66.2	68.1	68.1	77.6
Počet výzkumů/hlasování	12	13	12	12	12	10	7

Zdroj: www.worldbank.org

Zároveň je třeba vzít v úvahu další parametry, které se nabízejí, jako jsou výsledky výzkumů veřejného mínění pořádané v ČR. Ani tímto způsobem však nelze míru korupce ve společnosti jednoznačně a naprosto spolehlivě stanovit.

Globální barometr korupce je průzkum veřejného mínění mezinárodní agentury Gallup International, který se zabývá názory veřejnosti na otázky korupce a zkoumá osobní zkušenosti respondentů s korupčními praktikami. Podle průzkumu, jehož se v roce 2006 zúčastnilo téměř 60 tis. respondentů z 62 zemí, je 38 % světové veřejnosti přesvědčeno, že vládní protikorupční opatření jsou neúčinná. V České republice, kde se průzkumu účastnilo 1 tis. respondentů, je o tom přesvědčeno 40 % dotazovaných. Z dalších zjištění průzkumu vyplývá, že světová veřejnost i nadále považuje za nejzkorumpovanější instituce politické strany, zákonodárné sbory a policii. I v této otázce odpovídal názor české veřejnosti celosvětovým výsledkům.

V roce 2006 uskutečnila společnost GfK Praha – Institut pro výzkum trhu opakovaný mezinárodní výzkum **Korupční klima v Evropě**². Podle výzkumu veřejného mínění GfK dosáhl sumační index mapující korupční klima ve 21 vybraných evropských zemí hodnoty 2,43³. Slabší korupční klima je v zemích západní Evropy (nejlépe dopadlo Švédsko), naopak silnější korupční klima panuje v regionu střední a východní Evropy. Česká republika s naměřenou hodnotou indexu 2,38 se umístila na 12. místě z 21 sledovaných zemí. Většina obyvatelstva regionu (68 %) se kategoricky distancovala od korupčního chování, když prohlásila, že úplatky nikdy nedala. V České republice je podíl občanů, kteří uvedli, že nikdy nedali úplatek, ještě vyšší, dosahuje úrovně 74 %. K dávání úplatků se přiznala zhruba pětina populace ČR (21 %), kdy 15 % dotázaných uvedlo, že jejich zkušenost s úplatky je pouze ojedinělá a 6 % respondentů deklarovalo připravenost dávat úplatky.

² Konkrétně se výzkumu zúčastnily tyto státy: Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Estonsko, Itálie, Lotyšsko, Maďarsko, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Rusko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Srbsko a Černá Hora, Švédsko, Ukrajina a Velká Británie.

³ Index korupčního klimatu GfK Praha může teoreticky nabývat hodnot 1 až 4, kde 1 = nejsilnější korupční klima, 4 = nejslabší korupční klima.

3. Aktualizovaný vládní program boje proti korupci

Kapitola byla zpracována na základě informací o plnění Aktualizovaného vládního programu boje proti korupci, které poskytly ministerstva a další ústřední orgány státní správy v souladu s úkolem číslo B.11. usnesení vlády č. 560/2005 ke Zprávě o korupci v České republice.

Vyhodnocení plnění úkolů z usnesení vlády ze dne 11. 5. 2005 č. 560 v letech 2005 a 2006

3.1. Legislativní oblast

A.1.

Předložit návrh zákona o střetu zájmů, o kontrole majetku nabytého za dobu výkonu funkce, o neslučitelnosti některých funkcí a o změně některých zákonů (zákon o střetu zájmů), který nahradí zákon č. 238/1992 Sb., o některých opatřeních souvisejících s ochranou veřejného zájmu a o neslučitelnosti některých funkcí (zákon o střetu zájmů) ve znění pozdějších předpisů tak, aby:

a) byla výrazně rozšířena jeho osobní působnost;

b) byly stanoveny další formy sankcí za porušování tohoto předpisu, než jen pouhé zveřejnění informace o něm;

c) opravňoval příslušné finanční orgány prověřovat pravdivost tvrzení obsažených v majetkových přiznáních osob povinných je z tohoto zákona předkládat.

Gestor: místopředseda vlády a ministr spravedlnosti ve spolupráci s ministrem financí a ministrem vnitra

Termín: 30. června 2005

Upravený návrh zákona o střetu zájmů byl schválen v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR dne 25. ledna 2006. Návrh byl projednán na schůzi Senátu dne 16. března 2006, Senát se však návrhem nezabýval. Prezident republiky zákon podepsal dne 7. dubna 2006, zákon byl vyhlášen ve Sbírce zákonů dne 27. dubna 2006 pod číslem 159/2006 Sb. a nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2007.

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Ministerstvem financí připravilo návrh nařízení vlády, který stanoví relevantní správní řízení ve smyslu § 2 odst. 3 zákona o střetu zájmů. Na příslušníky Celní správy ČR nebo Policie ČR, kteří v takových správních řízeních rozhodují, se budou na základě tohoto nařízení vztahovat povinnosti stanovené zákonem o střetu zájmů. Návrh bude v nejbližší době předložen k projednání Legislativní radě vlády.

Úkol byl splněn.

A.2.

Předložit návrh zákona o úpadku a o způsobech jeho řešení tak, aby tato právní úprava:

a) zavedla mechanismy, které objektivizují výběr i jmenování insolvenčního správce a posilují roli věřitelů;

b) zajistila maximální publicitu právních vztahů v rámci insolvenčního řízení prostřednictvím veřejně přístupného insolvenčního elektronického rejstříku, ve kterém budou zveřejňovány veškeré informace o průběhu insolvenčního řízení, úkony insolvenčního soudu i insolvenčního správce;

c) vytvořila podmínky pro řádný a odborný výkon funkce insolvenčního správce podléhající kontrole věřitelů i insolvenčního soudu a zákonné předpoklady pro vytvoření odborné profesní komory, která bude mít vliv na řádný výkon funkce insolvenčního správce.

Gestor: místopředseda vlády a ministr spravedlnosti

Termín: 31. května 2005

Vládní návrh zákona o úpadku a o způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) byl schválen v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR dne 8. února 2006. Návrh byl projednán a schválen na schůzi Senátu dne 30. března 2006. Prezident republiky zákon podepsal dne 14. dubna 2006, zákon byl vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 182/2006 Sb. Předpokládá se posunutí účinnosti tohoto zákona ke dni 1. ledna 2008

Pozice insolvenčních správců je upravena v samotném insolvenčním zákonu, zatímco jejich kvalifikační podmínky a další podmínky výkonu jejich činnosti jsou předmětem zvláštní právní úpravy, která byla předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR jako vládní návrh zákona o insolvenčních správcích. Tento návrh byl rovněž schválen Parlamentem ČR a vyhlášen ve Sbírce zákonů pod číslem 312/2006 Sb.

Úkol byl splněn.

A.3.

V existujících předpisech a při přípravě nových předpisů indikovat legislativní zdroje korupčního jednání (přílišná vágnost veřejnoprávních předpisů, přílišná koncentrace rozhodovací pravomoci v jedné ruce bez možnosti nezávislé vnější kontroly, neefektivní regulace, konstrukce procesů časově a věcně neadekvátních vyřizované věci, neexistence sankce za překračování pravomocí, neexistence kontrolních mechanismů apod.) a zajistit jejich odstranění.

Gestor: členové vlády

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

Usnesením vlády č. 852 ze dne 12. července 2006 byl vládou schválen materiál „Výchozí teze pro zpracování věcného záměru zákona o kontrole“ a ministři vnitra bylo uloženo zpracovat do 30. dubna 2007 **věcný záměr zákona o kontrole** za spolupráce ústředních správních úřadů. Vzhledem k velkému počtu značně nesourodých a nepřehledných právních předpisů upravujících provádění kontrolní činnosti vykonávané orgány veřejné správy připravuje Ministerstvo vnitra sjednocující zákon o kontrole, obsahující obecnou úpravu procedurálních pravidel většiny klíčových kontrolních postupů uskutečňovaných ve veřejné správě. Záměrem je zjednodušení, zpřehlednění a sjednocení právního prostředí v této oblasti. Připravovaný zákon o kontrole bude upravovat zejména postup a pravidla kontrolní činnosti a nebude obsahovat úpravu otázek, které subjekty jsou oprávněny kontrolovat jaké osoby a co je předmětem a hlediskem kontroly. Tyto otázky kontrolní činnosti budou i nadále upravovány příslušnými zákony upravujícími věcnou problematiku. Ani v oblasti procesního práva by však nový zákon o kontrole nepředstavoval úpravu zcela univerzální. To vyplývá především z jeho charakteristiky obecné, čili podpůrně platné zákonné úpravy (shodně jako je tomu u zákona o státní kontrole). Tato obecná úprava postupu orgánů veřejné správy by se ve vztahu k výše uvedeným oblastem kontrolních činností uplatňovala tehdy, pokud by zvláštními zákonnými úpravami nebylo v jednotlivých otázkách nebo komplexně stanoveno jinak. Výjimkou by však mělo být co nejméně. Současně s návrhem zákona o kontrole bude předložen i zvláštní zákon, který bude obsahovat změny v souvisejících zvláštních právních

předpisech. Cílem zákona o kontrole bude v co největší míře překonat dosavadní neodůvodněnou roztržitost úprav jednotlivých kontrolních postupů obsahujících značné množství vzájemných rozdílností a sjednotit postup orgánů veřejné správy při provádění kontrolní činnosti. Po vyhodnocení meziresortního připomínkového řízení bude věcný záměr zákona o kontrole připraven pro jednání vlády.

Jednotlivé resorty se do plnění tohoto bodu zapojují ve dvou rovinách. Jednak přímo vytvářením nebo novelizací vnějších i vnitřních právních norem jako předkladatelé, a jednak nepřímo participací na jejich tvorbě v součinnosti s ostatními resorty či jinými partnery, v rámci meziresortního připomínkového řízení apod.

Při přípravě právních předpisů v gesci jednotlivých resortů i při přípravě stanovisek v rámci meziresortního připomínkového řízení jsou návrhy právních norem posuzovány mimo jiné z hlediska eliminace možného korupčního jednání. V legislativních návrzích je vždy akcentován princip transparentnosti a důsledné kontroly tak, aby byly minimalizovány podmínky pro vznik korupčního prostředí. V obecné poloze se jedná o nejednoznačnosti a nepřesné formulace v právních předpisech, které umožňují různý výklad a vytvářejí možnost ke korupčnímu prostředí. Průběžně je také sledována a vyhodnocována související legislativa, včetně zjištěných praktických aplikačních problémů a výsledků činnosti příslušných kontrolních orgánů.

Odborné útvary ústředních orgánů státní správy, jež mají věcnou gesci za přípravu nových právních předpisů, průběžně dbají, aby již ve fázi zpracování návrhů právních předpisů byly důsledně uplatňovány principy směřující k vyloučení rizik vzniku korupčního jednání, zejména pak princip transparentnosti, objektivnosti a přímé odpovědnosti. Tyto principy se uplatňují i při přípravě interních aktů řízení, při jejichž vydávání je postupováno s cílem vyloučit popř. maximálně omezit prostor pro možné korupční jednání. Za poslední dva roky jsou dalšími významnými ukázkami uplatňování těchto principů následující:

Stávající právní úprava trestných činů obsažená v **trestním zákoně** postihujících korupci ve značné míře vyhovuje vnitrostátním požadavkům a mezinárodním závazkům, které Česká republika převzala v oblasti boje proti korupci, nicméně za účelem zefektivnění boje proti této trestné činnosti je zapotřebí učinit další legislativní změny.

Návrh nového trestního zákoníku obsahoval některé pozitivní změny dotýkající se oblasti korupce, zejména rozšiřoval definici zahraničního veřejného činitele pro účely trestnosti úplatkářství, zvyšoval trestní sazby u trestných činů postihujících úplatkářství, zaváděl v podstatě obligatorní uložení některého z majetkových trestů v případě, že pachatel spáchal trestný čin, jímž získal nebo měl v úmyslu získat majetkový prospěch apod. Uvedený návrh byl nicméně Parlamentem ČR dne 21. 3. 2006 zamítnut.

Ministerstvo spravedlnosti připravilo **novelu trestního zákona**, která byla předložena vládě dne 29. 3. 2007 a která reaguje na doporučení v oblasti boje s korupcí vyplývající z hodnotících zpráv mezinárodních organizací OECD a GRECO.

V oblasti odčerpávání výnosů z trestné činnosti, včetně úplatkářství, byla přijata **novela trestního řádu** a dalších souvisejících zákonů (zákon č. 253/2006 Sb.) účinná k 1. červenci 2006. Kromě transpozičních ustanovení (zajišťujících transpozici Rámcového rozhodnutí Rady č. 2003/577/SVV ze dne 22. července 2003 o výkonu příkazů k zajištění majetku nebo důkazních prostředků v Evropské unii, které upravuje otázku uznávání a výkonu příkazů k zajištění majetku nebo důkazních prostředků mezi členskými státy Evropské unie) tato novela doplnila rovněž vnitrostátní úpravu zajišťovacích institutů tak, aby

vyhovovaly požadavkům předmětného rámcového rozhodnutí a umožnily efektivní odčerpávání nástrojů a výnosů z trestné činnosti.

Usnesením vlády č. 420/2005 byl přijat **návrh směrnice pro hodnocení dopadů regulace** (Regulatory Impact Assessment – RIA). Cílem této směrnice je stanovit efektivní a racionální postup při přípravě právních předpisů, který bude maximálně transparentní a umožní zapojení veřejnosti do procesu jeho přípravy. Základem postupu podle RIA je stanovení cíle, navržení možných variant jeho dosažení s tím, že jednotlivé varianty jsou mezi sebou porovnávány, a je navrženo nejvhodnější řešení. Celý tento postup bude předcházet vlastní přípravě právního předpisu.

Dle usnesení vlády ze dne 13. dubna 2005 č. 421 byl zahájen projekt **hodnocení a snižování administrativní zátěže podnikatelů**. V průběhu roku 2005 byla změřena administrativní zátěž plynoucí z informačních povinností, které musí podnikatelé, na základě povinnosti jim uložené právními předpisy, plnit vůči státu nebo třetím osobám. Na základě měření byla zpracována Analýza administrativní zátěže podnikatelů a připraven návrh na snížení administrativní zátěže podnikatelů až o 20 % do roku 2010. Snížení by mělo spočívat v novelizaci právních předpisů, které neadekvátně zatěžují podnikatele požadavky na poskytování informačních povinností, tj. na zrušení těchto povinností nebo hledání efektivnějších forem jejich plnění.

Závazným pokynem policejního prezidenta č. 154/2006 byla novelizována pravidla vnitřní normotvorby a zavedena tzv. protikorupční doložka. Průběžně je vyhodnocována účinnost, aktuálnost a efektivita interních aktů řízení a ty jsou při změně podmínek doplňovány a popřípadě nahrazovány novými.

V rámci Ministerstva životního prostředí je uplatněna jako jeden z efektivních kontrolních mechanismů **účast veřejnosti při rozhodování orgánů veřejné správy**, a to poměrně vysokou účastí veřejnosti při rozhodování orgánů veřejné správy ve správních řízeních i v dalších procesech (např. posuzování vlivů na životní prostředí). Ministerstvo životního prostředí se vždy při přípravě právních předpisů snaží, aby účast veřejnosti při rozhodování orgánů veřejné správy byla co možná nejvyšší, a to nejen ve správním řízení, ale i v procesech, na něž se správní řád nevztahuje (např. posuzování vlivů na životní prostředí).

Protikorupční efekt lze očekávat od legislativních opatření, která byla realizována v roce 2006 a směřují mimo jiné ke snížení byrokratické zátěže občanů.

Zákonem č. 81/2006 Sb., byl novelizován zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony tak, že ověřené výpisy z katastru nemovitostí (a to v listinné podobě jako veřejné listiny) mohou kromě katastrálních úřadů vydávat notář, obecní úřad, držitel poštovní licence nebo Hospodářská komora ČR. Vydávání těchto dokumentů (jako veřejných listin) není tedy již „monopolem“ orgánů státní správy zeměměřictví a katastru nemovitostí. Ke dni 31. 12. 2006 byl Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním zřízen dálkový přístup pro vydávání ověřených výstupů z katastru nemovitostí už pro 600 subjektů, které takovým oprávněním disponují. Např. Česká pošta nabízí svým klientům tuto službu na 74 kontaktních místech.

Do nového **zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)** byla vtělena zásada, že doklady prokazující vlastnické právo nebo právo odpovídající věcnému břemeni je nutné přikládat k různým podáním stavebním úřadům pouze tehdy, nelze-li tato práva ověřit v katastru nemovitostí. Žadatelé si tedy již nebudou muset

zajišťovat výpisy z katastru nemovitostí pokud si příslušný správní orgán může tuto informaci zjistit sám, a to vlastním náhledem do katastru nemovitostí prostřednictvím dálkového přístupu.

Zákonem č. 342/2006 Sb. byl novelizován zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon) tak, že od 1. 1. 2007 se jako vlastník nově evidované stavby zapisuje do katastru nemovitostí vlastník pozemku, na kterém je stavba postavena nebo stavebník, který na pozemku stavbu provedl, pokud se listinou neprokáže, že vlastníkem je někdo jiný. K zápisu nové stavby do katastru nemovitostí tedy již nebude nutné předkládat kolaudační rozhodnutí.

Důležitým momentem bylo nabytí účinnosti **novely zákona o provozu na pozemních komunikacích** (zákon č. 411/2005 Sb.) k 1. červenci 2006, která přinesla řadu podstatných změn v oblasti bezpečnosti silničního provozu. Dopad zákona na bezpečnost silničního provozu bude třeba v roce 2007 podrobně vyhodnotit. V roce 2006 byl schválen zákon č. 226/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích a zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Novelu výše uvedených zákonů zavádí digitální tachografy jako nový systém evidence pracovní doby. Zákon č. 80/2006 Sb., kterým byl změněn zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích zavedl od 1. ledna 2007 do praxe systém zpoplatnění vybraných pozemních komunikací elektronickým mýtným.

Dne 1. ledna 2006 nabyl účinnosti **zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti** a prováděcí právní předpisy k tomuto zákonu. Zákon nahradil do té doby platný zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů. Svojí úpravou bezpečnostního řízení, subsidiárním použitím správního řádu, jakož i přesněji stanovenými kritérii správní úvahy vytváří prostor pro rozhodování s vysokou mírou právní jistoty pro účastníka řízení a vzhledem k systému provádění bezpečnostního řízení, kdy se na vyřizování jednoho případu podílí větší počet zaměstnanců Národního bezpečnostního úřadu, neposkytuje možnost korupčního jednání. K tomu přispívá např. i nově zavedená možnost účastníka správního řízení nahlížet do svého bezpečnostního svazku v průběhu řízení až do vydání rozhodnutí ve věci, nově jsou stanoveny lhůty, v nichž je nutno vydat správní rozhodnutí, dále možnost podat proti rozhodnutí Národního bezpečnostního úřadu v prvním stupni rozklad, o němž rozhoduje ředitel Národního bezpečnostního úřadu na základě návrhu rozkladové komise tvořené jak zaměstnanci Národního bezpečnostního úřadu, kteří se nepodílejí na rozhodování v prvním stupni, tak i odborníky z jiných oblastí státní správy, kteří nejsou zaměstnanci Národního bezpečnostního úřadu.

Vzhledem k obdobnému obsahu úkolů 7 a 10d Strategie vlády v boji proti korupci se navrhuje úkol A.3. zrušit.

A.4.

Využívat závěry a podněty vyplývající z poznatků kontrolní činnosti v oblasti veřejných zakázek, uvedených ve Zprávě o korupci v České republice a v roce 2004 nebo z jiných zdrojů, při přípravě právních předpisů souvisejících se zadáváním veřejných zakázek.

Gestor: ministr pro místní rozvoj ve spolupráci s ostatními členy vlády a vedoucími ústředních správních úřadů

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

Od 1. července 2006 je zadávání veřejných zakázek a koncesí upraveno **zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a zákonem č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon)**. Hlavní principy právní úpravy veřejných zakázek a koncesí vycházejí ze smlouvy o založení Evropského společenství a z evropských zadávacích směrnic. Výrazem zvyšujících se požadavků na transparentnost v oblasti veřejných zakázek je maximální možnost využití elektronických postupů při zadávání veřejných zakázek. Při zadávání veřejných zakázek je zadavatel povinen dodržovat zásady transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace a také dbát na jednoznačnost a přesnost právní úpravy zadávacích postupů. S ohledem na riziko korupčního jednání jsou významná ustanovení zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, o hodnocení nabídek hodnotící komisí, výběru nejvhodnější nabídky, složení a rozhodování poroty při soutěži o návrh, ochraně proti nesprávnému postupu zadavatele, jakož i zcela nová ustanovení o elektronické aukci a smírčím řízení. Z hlediska rizika korupčního jednání je rovněž významné ustanovení zákona č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), o posouzení a hodnocení nabídek, při nichž se postupuje podle příslušných ustanovení zákona o veřejných zakázkách obdobně s tím, že hodnotícím kritériem pro výběr koncesionáře je pouze ekonomická výhodnost nabídky.

V rámci přípravy nové právní úpravy zadávání veřejných zakázek uplatnil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v části týkající se dohledu nad zadáváním veřejných zakázek zkušenosti ze své rozhodovací praxe jako orgánu dohledu nad dodržováním právních předpisů upravujících zadávání veřejných zakázek. Využito bylo i poznatků z kontrol prováděných v rámci kontrolní činnosti úřadu v oblasti zadávání veřejných zakázek.

V souvislosti s novou právní úpravou byly jednotlivými resorty přijaty či novelizovány vnitřní předpisy a směrnice tak, aby byly v souladu se stávající legislativou.

Vzhledem k obdobnému obsahu úkolů 5a a 5c Strategie vlády v boji proti korupci se navrhuje úkol A.4. zrušit.

A.5.

Využívat závěrů a podnětů vyplývajících z poznatků kontrolní činnosti v oblasti rozpočtových pravidel, uvedených ve Zprávě o korupci v České republice v roce 2004 nebo z jiných zdrojů, při přípravě právních předpisů souvisejících se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Gestor: ministr financí

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

V oblasti realizace schválených státních rozpočtových prostředků určených jednotlivým kapitolám státního rozpočtu, včetně dotací určených do územních rozpočtů, byla na Ministerstvu financí prováděna průběžná řídicí kontrola. V této souvislosti nebyly v období roku 2005 a 2006 zjištěny závažnější poznatky, které by nasvědčovaly vzniku korupčního jednání zainteresovaných pracovníků, a to ani v oblasti problematiky zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, nebo jeho prováděcích předpisů.

Připravována je změna zákona o rozpočtových pravidlech, respektující mj. též zabezpečení úkolu uloženého ministru financí v bodu II. 4 usnesení vlády č. 1199/2006 o Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011.

V návaznosti na zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech jsou tvořeny zákony o státním dluhopisovém programu, ve kterých je vyloučena nepřesná nebo nejednoznačná formulace, která by mohla zakládat možnost korupce.

Vzhledem k obdobnému obsahu úkolu 4 Strategie vlády v boji proti korupci se navrhuje úkol A.5. zrušit.

A.6.

Předložit vládě návrh usnesení vlády, nově řešícího problematiku vyřizování stížností občanů, které by nahradilo dosud platnou vládní vyhlášku č. 150/1958 Ú. l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících.

Gestor: ministr vnitra

Termín: 30. června 2005

Od 1. ledna 2006 došlo k významné změně při vyřizování stížností, kdy je postupováno podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Nařízením vlády č. 370/2005 Sb., byla s účinností od 1. ledna 2006 zrušena vládní vyhláška č. 150/1958 Ú. l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících. Usnesením vlády č. 1002/2005 bylo uloženo členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů provést v období od 1. ledna 2006 do 31. prosince 2006 analýzu vyřizování stížností podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a podle dalších právních předpisů v oblasti jejich působnosti a tuto analýzu předložit do 31. března 2007 ministru vnitra. Ministru vnitra ukládá předložit vládě do 30. června 2007 na základě uvedených analýz souhrnnou zprávu o účinnosti právní úpravy vyřizování stížností s případným návrhem na způsob nového legislativního řešení.

Úkol byl splněn.

A.7.

Využívat závěrů a podnětů vyplývajících z poznatků týkajících se státní služby, finančního zabezpečení a společenského postavení vzdělaných a profesionálně vyškolených státních zaměstnanců, uvedených ve Zprávě o korupci v České republice v roce 2004 nebo jiných zdrojů, při přípravě právních předpisů novelizujících nebo provádějících služební zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Gestor: 1. místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí ve spolupráci s ostatními členy vlády a vedoucími ústředních správních úřadů

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

Vzhledem k opětovnému odložení účinnosti zákona č. 218/2002 Sb. se navrhuje plnění úkolu A.7. zrušit.

3.2. Organizační opatření

B.1.

V působnosti jednotlivých resortů indikovat zdroje a formy korupčního jednání, provádět jejich analýzu, zpracovat a průběžně aktualizovat resortní interní protikorupční programy obsahující konkrétní protikorupční organizační a technická opatření k potírání korupce v působnosti jednotlivých institucí veřejné správy. Vytvářet podmínky pro informovanost občanů o jejich právech při jednání s úřady.

Gestor: vedoucí ústředních správních úřadů

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

Všechny resorty pravidelně aktualizují své interní protikorupční programy zpracované na základě usnesení vlády č. 391/2002. Programy obsahují:

- analýzu činností jednotlivých organizačních složek resortů z hlediska rizik výskytu korupčního jednání a definují nejohroženější oblasti (nejčastěji výběr zaměstnanců, přijímání k resortnímu studiu, oblast veřejných zakázek, resortní agendy, rozhodovací činnosti a výkon působností resortních složek);
- uvádí souhrn existujících právních, administrativních, organizačních, technických či metodických opatření pro předcházení těmto rizikům nebo jejich eliminaci (kontrolní a dohledová činnost, několikastupňové rozhodování, odůvodněnost a přezkoumatelnost rozhodnutí, transparentnost a rychlost vyřízení, neslučitelnost výkonu určitých funkcí a činností, aprobační povinnosti nadřízených funkčních pozic, objektivní a průhledný rozvrh práce, způsob odměňování apod.);
- na základě hodnocení přínosu těchto opatření pověřuje jednotlivé složky resortu přípravou, implementací a koordinací dalších protikorupčních opatření;
- stanoví jednotlivým složkám povinnosti ve vztahu k plnění úkolů vyplývajících z usnesení vlády 480/2004.

S vnitroresortními protikorupčními programy jsou povinně seznamováni pracovníci všech resortů a podřízených složek, a to v rámci vstupního nebo průběžného vzdělávání. Vzdělávání pracovníků ve veřejné správě se zaměřuje nejen na zvyšování odborné, ale i etické úrovně zaměstnanců. Ústřední orgány státní správy a orgány územní samosprávy respektují usnesení vlády č. 270 ze dne 21. března 2001, ke Kodexu etiky zaměstnanců ve veřejné správě. Některé ústřední orgány státní správy a instituce mají zpracovány vlastní Etické kodexy, které jsou pak také součástí vzdělávacích programů. Cílem by měla být podpora integrity zaměstnanců, rozvoj stavovské cti, sounáležitosti a motivace. Mnohé z resortů transformovaly postupy a zpřísnily kritéria výběru svých zaměstnanců, protikorupčním opatřením se přizpůsobila v některých případech také organizační struktura nebo byly přehodnoceny pravomoci vedoucích pracovníků.

Resorty rozpracovaly v rámci svých protikorupčních programů celou řadu vnitřních předpisů k provedení zákonů a dalších úprav, ale také plány kontrol a vnitřních auditů. Specializované kontrolní a inspekční útvary proaktivně vyhledávají potenciální porušování povinností zaměstnanců. Z podkladů jednotlivých resortů také shodně vyplývá, že za primární předpoklad pro vytvoření zdravého nekorupčního prostředí je považováno především striktní dodržování existujících norem a maximální transparentnost všech činností a postupů z nich vyplývajících. Důraz by měl být kladen více na prevenci a činnost odpovědných služebních funkcionářů při organizování, řízení a kontrole svých podřízených, oceňování pozitivních přístupů při plnění povinností a naopak vyvozování patřičných důsledků při jejich neplnění.

Ve stále větší míře se upřednostňuje automatizace zpracování agend pomocí elektronických nástrojů, čímž je vyloučen lidský faktor a tím i možnost vzniku korupční situace. Elektronizace a standardizace jednacích protokolů, evidencí a jiných písemností umožňuje snadnější dohledávání i kontrolu. S tím úzce souvisí v případě některých resortů také výběr pracovníků odpovědných za správu databází či oprávněných k zadávání účelových dotazů do informačních systémů. Zmínit lze také rozšiřování možnosti uskutečňovat bezhotovostní platby.

Postupně se rozrůstají resortní protikorupční internetové, případně intranetové stránky. Na nich je zveřejňována celá řada informací, legislativních předpisů a dalších dokumentů týkajících se boje proti korupci, úkoly spojené se zaváděním protikorupčních opatření, hodnocení těchto opatření a výsledků vybraných kontrolních akcí. V rámci veřejné kontroly zadávání veřejných zakázek rámci lze získat také informace o centrálních nákupech majetku a služeb. Zveřejňované informace jsou k dispozici nejen pracovníkům příslušných útvarů, ale i nestátní neziskové a soukromé sféře, akademické obci či široké veřejnosti. Často se na ně odkazuje v odpovědích na dotazy spadající do problematiky boje proti korupci. Stránky jsou pravidelně aktualizovány.

Ministerstvo vnitra dále zpřístupnilo od počátku února 2005 internetovou stránku <http://www.korupce.cz>, která si klade za cíl rozšiřovat a prohlubovat informace o korupci, jejích projevech, protikorupčních opatřeních a dění v této oblasti nejen mezi odborníky veřejné správy, ale i do všech dalších segmentů české veřejnosti. Stránka byla zaregistrována u deseti největších vyhledávacích portálů s cílem zajištění lepšího vyhledávání stránek veřejností. Na zdokonalování grafické i obsahové podoby webové prezentace se i nadále pracuje. Stránky budou postupně transformovány také do anglického jazyka, zejména část věnovaná informacím pro oběti korupčního jednání a pro ty, kteří takové situaci chtějí předcházet. V rubrice „Setkali jste se s korupcí? Nevíte jak postupovat?“ poskytuje veřejnosti přehled protikorupčních linek v rámci konkrétních ministerstev a dalších ústředních orgánů státní správy, včetně dalších rad, vztahujících se k náležitostem správného podání. Zároveň jsou pravidelně zveřejňována i tisková sdělení ostatních složek resortu související s korupcí.

V mnoha resortech je možno podat oznámení o podezření z korupčního jednání také na zřízených telefonních nebo faxových linkách. Vzhledem k nárůstu využívání elektronické pošty však dochází k jistému útlumu tohoto způsobu podání. V rámci webových prezentací fungují elektronické poštovní protikorupční schránky, jejichž prostřednictvím lze podat oznámení o podezření z korupčního jednání, případně stížnosti. Schránky se osvědčily především při řešení otázek a problémů, jejichž odhalování je při standardní kontrolní činnosti velmi složité. Umožňují totiž další komunikaci i v případě anonymního podání, která by jinak byla vyloučena. Podání, které lze označit jako oznámení o korupčním jednání, jsou předávána přímo Policii ČR Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování nebo jinému orgánu činnému v trestním řízení. Při vyřizování podání spolupracují zástupci oddělení podání osob s ostatními resorty, Inspekcí ministra vnitra a Policií ČR. Směrem k veřejnosti se stále více prosazuje poskytování co nejširšího informačního servisu prostřednictvím vydávání letáků, informačních bulletinů i otevřené komunikace s hromadnými sdělovacími prostředky, v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Vzhledem k obdobnému obsahu úkolu 10a Strategie vlády v boji proti korupci se navrhuje úkol B.1. zrušit.

B.2.

Vypracovat v rámci platné zákonné úpravy dohody mezi Policií ČR a kontrolními (zejména finančními) institucemi za účelem zkvalitnění spolupráce včetně komunikace a zajištění výměny poznatků nezbytných pro jejich činnost.

Gestor: ministr vnitra ve spolupráci s ministrem financí a guvernérem České národní banky a s dalšími vedoucími ústředních správních úřadů

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

K zabezpečení plnění úkolu byla mezi Ministerstvem financí a Policií ČR dohodnuta spolupráce a součinnost související s prošetřováním podnětů směřujících k oblasti korupce. Jednotlivé případy nasvědčující korupčnímu jednání jsou běžně konzultovány s určeným pracovníkem Policie ČR, se kterým je následně stanoven další způsob a forma jejich prošetření. Některá podání byla předána Policii ČR, která o výsledku svého šetření následně informovala příslušné zaměstnance Ministerstva financí.

V rámci platné zákonné úpravy existují dohody mezi Generálním ředitelstvím cel a Ministerstvem vnitra, Policií ČR (včetně jejich specializovaných složek), Vojenskou policií Ministerstva obrany, Nejvyšším státním zastupitelstvím atd. za účelem zkvalitnění spolupráce včetně výměny poznatků nezbytných pro jejich činnost. Při podezřeních z trestné činnosti spolupracují příslušné útvary Generálního ředitelství cel s orgány činnými v trestním řízení.

Podle platné Metodiky spolupráce mezi daňovou správou a specializovanými složkami Policie ČR, konkrétně s Úvarem odhalování korupce a finanční kriminality, je stanoveno kontaktní místo daňové správy pro policejní šetření případů podezření z korupce. To pak v jednotlivých případech spolupracuje s orgány činnými v trestním řízení a dle jejich požadavků zajišťuje údaje potřebné pro objasňování případů.

Z resortu životního prostředí zatím jen Česká inspekce životního prostředí s Policií ČR uzavřela Rámcovou dohodu o vzájemné spolupráci při předcházení protiprávním jednáním proti životnímu prostředí, při vyšetřování trestných činů, přestupků a jiných správních deliktů na tomto úseku ochrany společenských vztahů v roce 2003; součástí dohody je i vzájemná spolupráce v oblasti vzdělávání. Spolupráci s Policií ČR využívá zejména oddělení ochrany lesa (ohlášení poškozování lesních porostů) a oddělení ochrany přírody České inspekce životního prostředí.

Dne 20. ledna 2006 uzavřely Česká inspekce životního prostředí, Generální ředitelství cel a Ministerstvo životního prostředí vzájemnou Dohodu o spolupráci při kontrole přeshraniční a vnitrostátní přepravy odpadů. Tato dohoda byla vyvolána rozdělenými kontrolními kompetencemi i konkrétním jednáním podnikatelských subjektů. Tato jednání – nelegální dovoz odpadů se později ukázala jako korupční. Z tohoto důvodu vstoupila „do hry“ i Policie ČR.

Za účelem zkvalitnění spolupráce, komunikace a vzájemné výměny poznatků mezi Policií ČR a orgány státní správy zeměměřičtví a katastru nemovitostí byla uzavřena Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem vnitra a Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním, která nabyla účinnosti dne 12. ledna 2004 a je vzájemně naplňována.

Rovněž ostatní resorty jsou připraveny v případě potřeby zahájit podobnou spolupráci a věnovat této problematice patřičnou pozornost.

Vzhledem k tomu, že je úkol B.2. standardně plněn, aniž by bylo třeba speciálního ustanovení, navrhuje se jeho zrušení.

B.3.

Podporovat činnost parlamentních vyšetřovacích komisí zaměřených na vyšetřování zvláště závažných případů korupčního jednání.

Gestor: členové vlády

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

Ústřední orgány státní správy jsou připraveny k aktivnímu zapojení do výše uvedených aktivit. V průběhu let 2005 a 2006 však nebyl, podle našich informací, takový případ zaznamenán.

Vzhledem k tomu, že je úkol B.3. standardně plněn, aniž by bylo třeba speciálního ustanovení, navrhuje se jeho zrušení.

B.4.

Do 60ti dnů po zveřejnění každého kontrolního závěru Nejvyššího kontrolního úřadu ve Věstníku Nejvyššího kontrolního úřadu (včetně závěrů, které mají režim utajení a nejsou v celém rozsahu ve Věstníku Nejvyššího kontrolního úřadu zveřejněny) podat vládě informaci o přijatých opatřeních k odstranění zjištěných nedostatků. Do 6ti měsíců tato přijatá opatření k odstranění zjištěných nedostatků vyhodnotit.

Gestor: vedoucí ústředních správních úřadů, ředitel Bezpečnostní informační služby

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

V období let 2005 – 2006 pokračovala zavedená praxe projednávání kontrolních závěrů Nejvyššího kontrolního úřadu ve vládě. Zavedená praxe projednávání kontrolních závěrů Nejvyššího kontrolního úřadu ve vládě je taková, že materiály, obsahující kontrolní závěr a stanovisko dotčeného ministerstva k němu, předkládají do vlády ministři, do jejichž věcné působnosti problematika předmětu kontroly spadá. K projednávání kontrolních závěrů na schůzích vlády je pravidelně zván prezident Nejvyššího kontrolního úřadu. V přijatém usnesení vláda zpravidla „bere na vědomí“ kontrolní závěr i stanovisko ministerstva k němu a dále bere na vědomí opatření přijatá příslušným ministrem k odstranění kontrolou zjištěných nedostatků nebo sama úkoly k odstranění nedostatků příslušnému ministrovi ukládá. Nejvyšší kontrolní úřad pozitivně hodnotí, že vláda všechny kontrolní závěry Nejvyššího kontrolního úřadu projednává a že jsou přijímána konkrétní opatření k odstranění zjištěných nedostatků. Problémem nicméně zůstává efektivnost přijímaných opatření, když některé nedostatky dlouhodobě přetrvávají, resp. jsou při dalších kontrolách opakovaně zjišťovány.

Nejvyšší kontrolní úřad pozitivně hodnotí skutečnost, že novelou zákona o jednacím řádu Poslanecké sněmovny č. 205/2006 Sb. byl v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, namísto stávajícího podvýboru pro kontrolu při rozpočtovém výboru, zřízen kontrolní výbor, který byl ustaven v Poslanecké sněmovně vzešlé z voleb konaných v červnu 2006 a na jehož schůzích jsou pravidelně projednávány kontrolní závěry Nejvyššího kontrolního úřadu.

Do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2005 a na rok 2006 bylo zařazen 39 kontrolních akcí. Pokud jde o zjištěná porušení právních předpisů, která úřad uvádí a dokladuje v kontrolních protokolech a v kontrolních závěrech, nejfrekventovanější porušení se týkala zákona o účetnictví, zákona o rozpočtových pravidlech a zákona o veřejných zakázkách. Na základě výsledků kontrol úřadu je nutné konstatovat, že účetní

závěrky u řady účetních jednotek (kontrolovaných osob) nepodávaly ve všech významných ohledech věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví v souladu se zákonem o účetnictví a s dalšími předpisy. V oblasti dotační politiky byly zjištěny případy nehospodárnosti a nedostatečné koordinace při poskytování dotací, čerpání dotací v rozporu se stanoveným účelem a s podmínkami použití, včetně nedostatků při provádění kontrolní činnosti ze strany poskytovatelů. Finanční kontrola nebyla ve všech případech zajištěna tak, aby byla zajištěna přiměřená jistota, že podává včasné a spolehlivé informace. Závažné nedostatky zjištěné kontrolami se často vyskytly v oblastech, které finanční kontrola či interní audit v daném období neprověřovaly. Na nedostatky v zadávání veřejných zakázek poukazuje Nejvyšší kontrolní úřad v jednotlivých kontrolních závěrečích i ve výročních zprávách. Porušení platné legislativy o veřejných zakázkách byla zjišťována opakovaně. K porušování ustanovení zákona o veřejných zakázkách docházelo prakticky ve všech fázích zadávacího procesu.

V roce 2005 podal Nejvyšší kontrolní úřad podle § 8 odst. 1 trestního řádu tři oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že mohl být spáchán trestný čin. Oznamované skutky měly v jednom případě povahu trestného činu padělání veřejné listiny podle § 176 trestního zákona a porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 trestního zákona a ve dvou případech povahu trestného činu úvěrového podvodu podle § 250b trestního zákona. První z oznámení bylo příslušným orgánem činným v trestním řízení v roce 2006 odloženo, neboť se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání proti určité osobě. Zbývající trestní oznámení jsou dosud v šetření orgánů činných v trestním řízení. **V roce 2006** podal Nejvyšší kontrolní úřad čtyři oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že mohl být spáchán trestný čin. Oznamované skutky měly ve všech případech povahu trestného činu porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255 trestního zákona, v jednom případě též porušování závazných pravidel hospodářského styku podle § 127 trestního zákona. Tato oznámení jsou dosud v šetření orgánů činných v trestním řízení.

Vzhledem k tomu, že úkol je standardně plněn na základě zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, navrhuje se jeho zrušení.

B.5.

Připravit provozně – technické podmínky pro zadávání veřejných zakázek za použití elektronických nástrojů.

Gestor: ministr informatiky ve spolupráci s ministrem pro místní rozvoj

Termín: 30. června 2005

Právní rámec pro elektronické zadávání veřejných zakázek je součástí Směrnic Evropského parlamentu a Rady č. 2004/18/ES, o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce, dodávky a služby a č. 2004/17/ES, o koordinaci postupů při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb. Možnost používání nových uveřejňovacích postupů posiluje zásady transparentnosti a rovného přístupu konkurence v zadávacích řízeních veřejných zakázek. Povinná atestace elektronických nástrojů zabraňuje zneužití a nevhodnému použití nástrojů zadávacích řízení. Vytváření zálohovacího souboru všech úkonů zadavatele v rámci zadávacích řízení posiluje možnost následné kontroly dodržení legislativních postupů. Implementace rámce elektronického zadávání veřejných zakázek je předmětem „Národního plánu zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek pro období let 2006 – 2010“, který schválila vláda usnesením č. 500 ze dne 10. května 2006.

Pro doplnění uvádíme informaci Ministerstva životního prostředí, které pro potřeby vlastního aparátu zakoupilo v roce 2005 software na zpracování agendy související se zadáváním veřejných zakázek. Program ISERZ umožňuje zpracování a archivaci veškerých písemných dokumentů procesu zadávání veřejných zakázek v elektronické podobě, a to od počátečního záměru, spočívajícího v potřebnosti pořízení určitého zboží, služby nebo stavebních prací, až po vlastní realizaci na základě předání a převzetí konkrétního díla. V návaznosti na přijetí nové právní úpravy pro postup zadavatelů při zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách byla k tomuto software zakoupena nová aplikace, která umožňuje jeho použití i v nových podmínkách stanovených tímto zákonem.

Vzhledem k obdobnému obsahu úkolů 1b,d a 5c Strategie vlády v boji proti korupci se navrhuje úkol B.1. zrušit.

B.6.

Podporovat činnost nevládních organizací zabývajících se bojem proti korupci (například Transparency International). Dohodnout s těmito organizacemi způsob, formu a rozsah spolupráce.

Gestor: místopředseda vlády pro ekonomiku, členové vlády a vedoucí ústředních správních úřadů

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

Zapojení nevládních organizací zaměřených na boj proti korupci do procesu přípravy legislativních norem, informačních kampaní a dalších činností na centrální úrovni lze charakterizovat jako uspokojivé. Spolupráce některých ústředních orgánů státní správy např. s Transparency International Česká republika (TIC) se kontinuálně prohlubuje a lze konstatovat, že aktivity TIC jsou výrazným přínosem v protikorupční politice. TIC se zaměřuje především na iniciování a prosazování systémových změn a transparentních postupů v oblasti veřejné správy, legislativy i soukromého sektoru.

V letech 2005 – 2006 se navíc podařilo navázat bližší spolupráci s dalšími nevládními sdruženími, které se zabývají problematikou boje proti korupci. Jedná se např. o občanské sdružení Oživení nebo Etické fórum Česká republika, o.s.

Prostřednictvím internetových stránek Ministerstva vnitra je odborem prevence kriminality již třetím rokem vyhlášován dotační program **Prevence korupčního jednání**. O dotaci mohou žádat občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti a právnické osoby církví, které prokazatelně vyvíjejí činnost v oblasti prevence korupčního jednání. V letech 2005 – 2006 byly v rámci programu Prevence korupčního jednání podpořeny dvě nestátní neziskové organizace:

TIC realizuje od října 2005 projekt, jehož konkrétními cíli je poskytovat bezplatnou právní pomoc osobám přímo či nepřímo dotčeným korupčním jednáním a zpracovávat doporučení sledující zlepšení právních nástrojů boje proti korupci. V rámci tohoto projektu TIC provozuje **Právní protikorupční poradenské středisko**. To žadatelům poskytuje bezplatně jednak základní právní pomoc, spočívající ve sdělení, jaké prostředky právní ochrany může žadatel v daném případě využít, jednak rozšířenou právní pomoc, která spočívá ve zpracování podání pro klienty, nebo zpracování podání a jeho zaslání jménem TIC. Veřejnosti jsou pak poskytovány obecné informace o tom, jak se lze bránit jednotlivým projevům korupčního jednání. Zkušenost Právního protikorupčního poradenského střediska

také ukazuje, že, pokud je jasně identifikovatelné telefonní číslo a průběžně je zveřejňováno, počet podání na horkou linku může narůstat. Pokud linka strádá na publicitě, počet podání se nemění.

TIC také uspořádala konferenci *Transparentní procesy v politickém rozhodování*, která proběhla ve dnech 18. a 19. dubna 2006 v Praze. Věnovala se zejména problémům současného zákonodárského procesu; politizaci veřejné správy; nedostatkům vnitrostranické demokracie a financování politických stran.

Občanské sdružení Oživení se na základě dlouhodobého programu **Korupce a střet zájmů ve veřejné správě** od roku 2002 podílí na vzdělávacích akcích týkající se prosazování etických kodexů obecních a krajských zastupitelstev (např. na Magistrátu hl. m. Prahy, na Městské části Praha - Újezd, na Městském úřadě Přerov). V roce 2006 o. s. Oživení aktuálně vydalo příručku „Transparentní samospráva“ jako soubor obsahující „Balíček 40 protikorupčních opatření – Prevence korupce krok za krokem“, „Správní řád vstříc občanům“ a „Interaktivní CD-ROM“.

V listopadu 2006 uspořádalo Policejní prezidium ČR seminář Korupce jako aktuální problém, kterého se mj. účastnili zástupci nevládních organizací TIC a Českého helsinského výboru.

Ve spolupráci s TIC byl v roce 2006 uspořádán seminář pro vedoucí zaměstnance Českého úřadu zeměměřického a katastrálního s tematikou boje proti korupci. V programech vzdělávání vedoucích zaměstnanců resortu byly bloky věnované korupci ve státní správě pro personální rezervy, vedoucí kanceláře úřadů, interní auditory a vedoucí zaměstnance realizovány rovněž prostřednictvím semináře TIC.

V prosinci 2006 podala Strana občanské sebeobrany trestní oznámení na TIC. V dubnu a květnu 2007 v návaznosti na toto oznámení zveřejnil týdeník EURO několik článků vyvolávajících dojem nedůvěryhodnosti uvedené organizace. Články zveřejněné týdeníkem EURO nesou znaky řízené mediální kampaně, která má pravděpodobně oslabit vliv TIC na protikorupční politiku vlády a její spolupráci s veřejnou správou. Podle Bezpečnostní informační služby lze předpokládat, že příčinou zájmu týdeníku EURO o TIC nejsou okolnosti pořádání 10. mezinárodní protikorupční konference, ale spíše současné aktivity této organizace. Ty jsou spojeny s mírou důvěry, kterou TIC požívá, projevující se spoluprací s veřejným sektorem. Některé z těchto aktivit jako např. poskytování pomoci občanům v rámci právní poradny přitom přesahují tradiční roli TIC jako metodického a poradního orgánu a otvírají této organizaci možnost iniciovat řešení konkrétních problémů.

Úkol je průběžně plněn a navrhuje se v jeho plnění pokračovat i nadále.

B.7.

Systematicky sledovat v rámci své působnosti projevy korupce v rámci veřejné správy, konkrétní poznatky předávat orgánům činným v trestním řízení a zobecněné informace o formách korupce a systémových podmínkách pro ni předávat vládě.

Gestor: ředitel Bezpečnostní informační služby

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

V roce 2006 Bezpečnostní informační služba na základě zadání vlády zpracovala zprávy hodnotící rizika možného ovlivňování činnosti a korupčního jednání pracovníků

Národního bezpečnostního úřadu, soudců Nejvyššího soudu a Městského soudu v Praze a zaslala je oprávněným adresátům.

Inspekci ministra vnitra byly postoupeny poznatky o zneužívání pravomoci při výkonu funkce a korupčním ujednání příslušníka inspekce.

Vládě a prezidentu republiky byly zasílány informace o formách korupce a o možném korupčním jednání v oblasti veřejných zakázek, správy státního majetku, připravovaných privatizací strategicky významných společností, v rámci čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie apod., a to jednak jako součást pravidelného hodnocení situace v České republice, jednak na základě konkrétních požadavků.

Trvalým problémem při zabezpečování informací o případech korupčního jednání v prostředí orgánů justice, Policie ČR a veřejné správy, jejichž cílem je ovlivnit činnost a rozhodování těchto orgánů, zůstává vysoká latence projevů korupce. Absolutní většina šetřených případů není spojena s přímým úplatkářstvím a porušením zákona, ale s klientelismem a uplatňováním vzájemných, často nepeněžních výhod. Korupční jednání v takových případech lze jen obtížně prokázat, zadokumentovat a klasifikovat z trestněprávního pohledu.

Úkol je průběžně plněn a navrhuje se v jeho plnění pokračovat i nadále.

B.8.

Zajistit řádné vzdělávání zaměstnanců příslušných orgánů v používání operativních prostředků při odhalování a vyšetřování korupce, zajistit společná školení ve vyšetřování pro policejní součásti, které se zabývají bojem proti korupci.

Gestor: ministr vnitra ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem spravedlnosti

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

1. Základní odborná příprava policistů

V rámci základní odborné přípravy policistů si absolvent osvojí kompetence, které jsou nezbytné k profesionálnímu a k zodpovědnému plnění pracovních povinností.

Odborné kompetence v etické dimenzi přípravy policisty obsahují:

- pochopit a uvědomit si úlohu policie v demokratické společnosti, rozpoznat a pochopit etické aspekty, sociální pozadí a dosah policejní činnosti;
- být vnímavým k mínění občanů a jejich požadavkům na práci policie;
- pochopit společenskou nepřijatelnost korupčního jednání, jeho zdroje a mechanismy;
- rozpoznat, že účinná prevence má stejný význam jako policejní represe a proto ji začlenit do okruhu své každodenní policejní činnosti;
- znát a umět v praxi aplikovat pravidla chování policisty vůči občanům, aniž by došlo k újmě na osobní bezpečnosti a bylo omezeno plnění policejních úkolů, předcházet konfliktům, naučit se s nimi zacházet a řešit je;
- chovat se vždy v souladu s právem a svými právy a povinnostmi.

Otázkám korupce, boje proti korupci a etickém výcviku je v základní odborné přípravě policistů věnována pozornost, která se prolíná všemi předměty. Realizace tohoto úkolu je patrná zejména v předmětech Služba pořádkové policie, Právo, Služba dopravní policie, Služba cizinecké a pohraniční policie, Psychologie a policejní etika a Kriministika.

2. Celoživotní vzdělávání policistů

Policejní školy MV zabezpečují ve specializačních a inovačních kurzech odbornou přípravu policistů zařazených na pracovištích útvarů služby kriminální policie a vyšetřování s celorepublikovou působností. Kurzy jsou zaměřeny na operativně pátrací činnost s důrazem používání operativně pátracích prostředků, podpůrných operativně pátracích prostředků, znalostí operativní situace, operativního rozpracování a postupy v předcházení, odhalování, dokumentování a vyšetřování závažné trestné činnosti, mezi kterou se na čelním místě řadí i problematika korupce a korupčního jednání včetně problematiky boje proti podplácení zahraničních veřejných činitelů.

Problematika profesní etiky policie, která v sobě zahrnuje i téma korupce, se objevuje ve specializačních kurzech pro přípravu členů antikonfliktních týmů Policie ČR, pro službu dopravní policie, pro příslušníky Policie ČR zařazených na funkci vedoucí a zástupce vedoucího nižšího organizačního článku služby cizinecké a pohraniční policie a pro pracovníky Policie ČR na úseku ekonomických činností. Do vzdělávacích aktivit byli zapojeni i kontrolní pracovníci Policie ČR, pro které je od 1. 9. 2004 pořádán v kombinovaném studiu specializační kurz. Následně je od 1. 9. 2006 stejnou formou pořádán specializační kurz pro kontrolní pracovníky na úseku kontroly ekonomických činností. Oba kurzy jsou zaměřeny na prohloubení znalostí a praktických dovedností kontrolních pracovníků Policie ČR při výkonu obecné kontroly příslušníků a zaměstnanců Policie ČR s důrazem na činnosti, při kterých se vyskytují korupční rizika.

Policejní akademie ČR v Praze uskutečňuje v prezenční nebo kombinované formě bakalářský a magisterský studijní program Bezpečnostně právní studium. Problematika korupce je součástí výuky, zejména katedry trestního práva z hlediska ochrany společnosti před korupcí prostředky trestního práva, dále kriminalistiky – metodiky vyšetřování korupce a úplatkářství, katedry kriminální, cizinecké a pohraniční policie, kde je součástí výuky problematika vnitrostátní úpravy zajišťovacích institutů tak, aby vyhovovaly požadavkům Rámcového rozhodnutí Rady Evropy č. 2003/577/SVV ze dne 22.7.2003 o výkonu příkazů k zajištění majetku nebo důkazních prostředků v Evropské unii a umožnily efektivní odčerpávání nástrojů a výnosů z trestné činnosti. Katedra kriminologie realizuje přednášky v obou studijních programech o problematice korupce a úplatkářství v povinném předmětu Kriminologie; katedra společenských věd problematiku etiky v předmětech Profesní etika a Filozofie a profesní etika. V rámci celoživotního vzdělávání realizuje akademie odborné kurzy jako např. kurz Hospodářská kriminalita. Cílovou skupinou jsou policisté zabývající se objasněním a vyšetřováním hospodářské trestné činnosti. V březnu 2007 budou realizovány pro stejnou cílovou skupinu přednášky s tématy: Teorie korupčního jednání, Trestně právní možnosti postihu korupce, Korupce ve státní správě a samosprávě, zejména u Policie ČR.

3. Pilotní kurz profesní etiky pro nižší management Policie ČR

Střední policejní škola v Praze ve spolupráci s učiteli dalších středních policejních škol a s instruktory školních policejních středisek zpracovala vzdělávací program profesní etiky pro vedoucí místních/obvodních oddělení. Pilotní kurz, který se uskutečnil v březnu 2006, byl hodnocen jako přínosný. V současné době je upravován v souladu s návrhy účastníků pilotního kurzu i lektorů. Předpokládá se odzkoušení upraveného programu v druhém pilotním kurzu a jeho zařazení do systémového vzdělávání managementu Policie ČR.

4. Středisko pro výchovu k lidským právům

Středisko bylo zřízeno na policejní škole MV v Praze, jako jeden z výstupů projektu „Zařazení lidských práv, respektu k menšinám a jejich ochrany a profesní etiky do profesní přípravy Policie ČR a práce české policie“ v roce 2003. Tematicky se činnost střediska

zaměřuje především na oblasti jako jsou lidská práva, profesní etika (včetně korupce), práce v interkulturním prostředí, komunikační dovednosti, domácí násilí a jednání s oběťmi trestné činnosti. Aktivita k problematice profesní etiky a korupce byly zaměřeny na školitele, vybrané učitele policejních škol a instruktorů školních policejních středisek, na zpracování a realizování vzdělávacího programu profesní etiky pro nižší a přípravu pro střední management. Podle typu a orientace aktivit střediska jsou jeho cílovými skupinami učitelé a studující z policejních škol MV, instruktoři a studující ze školních policejních středisek Policie ČR správ krajů, příslušníci a zaměstnanci Ministerstva vnitra a Policie ČR.

5. Instruktažně metodické zaměstnání k problematice boje proti korupci

Ministerstvo vnitra zorganizovalo ve spolupráci s Úřadem služby kriminální policie a vyšetřování instruktažně metodické zaměstnání ve dnech 22. – 24. listopadu 2006 v zařízení Ministerstva vnitra Herlíkovic. Účastníky této akce byli zástupci Policie ČR správ krajů, správy hl. m. Prahy a útvarů s celorepublikovou působností, státní zástupci, hosté ze SRN a Slovenské republiky a organizace TIC. Na programu byly aktuální otázky týkající se boje proti korupci v ČR. Nové aktualizované informace budou využity pro výuku odborných předmětů v základní odborné přípravě policistů a ve specializačních a inovačních kurzech.

6. Oblast mezinárodní spolupráce

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Velvyslanectvím USA v Praze a s *ministerstvem spravedlnosti USA* zorganizovalo ve dnech 3. – 6. dubna 2006 v rekreačním objektu Ministerstva vnitra Solenice seminář Korupce ve veřejné správě. Seminář byl určen pro odborníky z řad specializovaných útvarů Policie ČR (ÚOKFK, službu kriminální policie a vyšetřování, krajské správy Policie ČR, ÚONVDK), Policejní akademii ČR v Praze, Ministerstvo vnitra, státní zastupitelství a experty z řad policie a státního zastupitelství Slovenské republiky.

V rámci CEPOL (European Police College) byly v časovém rozmezí 2005 – 2006 mezinárodní skupinou policejních expertů vypracovány společné výukové osnovy k tématu Policejní etika a prevence korupce. Obsah osnov byl posuzován a diskutován z hlediska praktického výkonu odborníky ze 17 zemí v rámci konání mezinárodního kurzu CEPOL „Lidská práva, policejní etika a prevence korupce“, který se konal v gesci Ministerstva vnitra v říjnu 2006 v ČR.

V průběhu roku 2006 byly zahájeny v rámci Policie ČR dva projekty v oblasti vzdělávání. V prvním případě se jedná o projekt, který je realizován v gesci Ministerstva vnitra a partnerů ze SRN. Po celou dobu jeho trvání bude Policie ČR průběžně využívat jeho výstupy a implementovat je formou zakázky do vzdělávacích programů ve středních policejních školách Ministerstva vnitra. Druhý projekt je realizován v gesci ÚOKFK, kdy se pedagogové střední policejní školy v Ruzyni účastní projektu a monitorují jeho jednotlivé semináře.

ÚOKFK pořádal v roce 2005 prezentaci v rámci televizního projektu Evropské Komise „EURO COP“ zajišťovaného dánskou televizní společností. Dále bylo zajištěno celkem 18 kurzů kriminální zpravodajské analýzy s celkovou účastí 247 posluchačů z Policie ČR a zástupců veřejné správy, např. Ministerstva financí. ÚOKFK zajistil přednášku v anglickém jazyce kursu CEPOL pro vyšší důstojníky policie členských států Evropské unie na téma „Korupce a lobbyismus“ v Solenicích, cyklus přednášek v anglickém jazyce pro státní správu v Makedonii na téma „Projekty PHARE a jejich realizace“ ve Skopje a další.

V lednu 2006 ÚOKFK jako gestor úspěšně ukončil projekt PHARE 2003 CZ030503, jež byl organizován formou twinningové spolupráce s policejními složkami spolkové země Baden-Württemberg. Projekty PHARE byly přínosem v oblasti postupného rozvoje znalostí a přebírání zkušeností z policejní a soudní praxe členských zemí Evropské unie, které jsou zcela nezbytné v oblasti boje proti **závažné ekonomické a finanční kriminalitě, praní peněz a výnosům z trestné činnosti** po vstupu České republiky do Evropské unie.

Ministerstvo vnitra ve spolupráci s německými partnery zahájilo 13. – 14. listopadu 2006 projekt Transition Facility „**Antikorupční strategie v principech integrity a etiky v policejní službě**“. Probíhá v časovém horizontu 8 měsíců; jeho ukončení je plánováno v květnu 2007. Projekt je zaměřen na zkvalitnění obsahu a metodiky výuky v oblasti etického jednání policistů a jejich možné korupce. Výstupem projektu bude zpracování případových studií, audiovizuálního i textového materiálu pro výuku.

V rámci činnosti **Justiční akademie** se během roku 2005 realizoval seminář pro zájemce z řad soudců a státních zástupců, který se týkal posuzování podmínek aplikace a režimu operativních prostředků. Justiční akademie uvedenou problematiku zařadila do vzdělávání justičních a právních čekatelů. Téma je prezentováno současně s etikou soudce a státního zástupce. Problematika korupce je i předmětem různých pořádaných seminářů. Lze uvést například seminář „Aktuální problematika postihu úplatkářství a korupce“, který byl určen pro soudce a státní zástupce.

Vzdělávací institut **Vězeňské služby ČR** má problematiku boje s korupcí zařazenu do služební a profesní přípravy příslušníků a občanských zaměstnanců Vězeňské služby.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ve spolupráci s interním auditem České zemědělské univerzity zajistilo školení interních auditorů na téma Korupce a protikorupční politika ve veřejné správě. Školení s následnou diskusí se uskutečnilo v rámci VI. setkání interních auditorů veřejných vysokých škol konaného ve dnech 22. a 23. března 2006 na České zemědělské univerzitě v Praze.

Vzhledem k obdobnému obsahu úkolu 1c Strategie vlády v boji proti korupci se navrhuje úkol B.1. zrušit.

B.9.

Do procesu přípravy na státní službu prováděné podle zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), zařadit jako povinné téma problematiku korupce se zvláštním zřetelem na předcházení korupčním situacím.

Gestor: vedoucí Úřadu vlády (Generální ředitelství státní služby)

Termín: ke dni plné účinnosti služebního zákona

Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon) doposud nenabyl účinnosti. Jedná se o třetí odložení nabytí úplné činnosti služebního zákona a jeho doprovodného zákona ze dne 1. 1. 2007 na den 1. 1. 2009, které bylo zdůvodněno finanční náročností služebního zákona vůči státnímu rozpočtu. Vzhledem k odložení účinnosti zákona o státní službě na rok 2009 nelze daný úkol hodnotit.

Vzhledem k obdobnému obsahu úkolu 1cb Strategie vlády v boji proti korupci se navrhuje úkol B.9. zrušit.

B.10.

Vytvořit vzdělávací program pro úředníky územních samosprávných celků zaměřený na předcházení korupčním situacím. Za uvedeným účelem připravit návrh výukového materiálu.

Gestor: ministr vnitra

Termín: průběžně s kontrolním termínem 31. prosince

Úkol byl zabezpečen a byl aktualizován a dopracován vzorový vzdělávací program „Aktuální problematika korupce ve veřejné správě“ v kategorii „průběžné vzdělávání“ dle § 20 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků. Součástí programu je vymezení vzdělávacího cíle, tj. poskytnutí aktualizované základní informace o problematice boje proti korupci v oblasti územní veřejné správy, včetně informací o nových legislativních opatřeních v této oblasti (o zákonu o střetu zájmu). Nově byla v rámci vzorového vzdělávacího programu aktualizovaná odborná literatura, informační odkazy na akreditované vzdělávací instituce, které v rámci ČR obdobné vzdělávání poskytují. Jedním z modulů tohoto vzdělávacího programu je vládní Strategie boje proti korupci – 3 pilíře (prevence, průhlednost a postih). Ministerstvo vnitra spolupracovalo při zpracování aktualizovaného vzdělávacího programu s nevládními organizacemi TIC a Humanitas Profes Praha.

Ministerstvo vnitra uspořádalo s uvedenými nevládními organizacemi vzorový seminář pro zástupce krajů a obcí s rozšířenou působností, kterého se zúčastnilo 30 zástupců územních samosprávných celků. Vzorový vzdělávací program byl prezentován včetně nabídky možností uspořádání obdobných seminářů přímo v území v roce 2007.

Úkol je průběžně plněn a navrhuje se v jeho plnění pokračovat i nadále.

B.11.

O plnění úkolů a dalších přijatých opatřeních písemně informovat ministra vnitra.

Gestor: členové vlády a vedoucí ostatních ústředních správních úřadů, ředitel Bezpečnostní informační služby

Termín: vždy k 31. lednu

Úkol je průběžně plněn. Navrhuje se jeho zrušení s tím, že informace budou nadále podávány podle aktuální potřeby.

3.3. Mezinárodní spolupráce

C.1.

Sledovat výsledky aktivit mezinárodních a nadnárodních organizací (GMC v rámci Rady Evropy, OLAF v rámci v rámci Evropské komise, Interpol, OSN, TIC, MMF, Světová banka, OECD, WCO) v oblasti boje s korupcí a seznamovat s nimi ostatní resorty. Zajistit vzájemnou výměnu informací o těchto aktivitách mezi zainteresovanými domácími subjekty. Aktivně se zúčastňovat akcí týkajících se boje s korupcí pořádaných těmito a dalšími organizacemi.

Gestor: ministr zahraničních věcí ve spolupráci s ministrem financí, ministrem vnitra a ministrem spravedlnosti, příp. dalšími členy vlády a vedoucími ústředních správních úřadů

Termín: průběžně s kontrolním termínem k 31. prosinci

Plnění úkolu se odehrává ve dvou rovinách:

- přístupem ČR k relevantním mezinárodním úmluvám, vztahujícím se k problematice boje proti korupci;
- podílem ČR na protikorupčních aktivitách relevantních mezinárodních organizací (tj. vyplňování specializovaných dotazníků, plnění navrhovaných doporučení, přijímání monitorovacích misí, vysílání expertů do monitorovacích misí, výměna informací a další spolupráce).

Organizace spojených národů (OSN)

Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu

Úmluva upravuje mj. otázku kriminalizace korupce a stanoví protikorupční opatření. Současně předpokládá odpovědnost právnických osob, což je problematika těsně související s korupcí např. v obchodních vztazích. Úmluva byla za Českou republiku podepsána již 12. prosince 2000 na konferenci v Palermu, dosud však nebyla ratifikována. Gestorem odpovědným za ratifikaci úmluvy je Ministerstvo vnitra.

Úmluva OSN proti korupci

Tento dokument je považován za první celosvětový mezinárodně právní dokument v oblasti potírání korupce. Účastnické státy ji podepsaly již v prosinci 2003 na konferenci v mexické Méridě. Na počest tohoto kroku vyhlásila OSN den 9. prosinec jako Mezinárodní den boje proti korupci. Česká republika podepsala Úmluvu OSN proti korupci dne 22. dubna 2005. K její ratifikaci je ovšem nutné zavést nějakou formu odpovědnost právnických osob za korupční trestné činy definované v této úmluvě.

Ratifikace obou úmluv je jednou z priorit v boji proti korupci.

Evropská společenství a Evropská unie

Protokol k Úmluvě o ochraně finančních zájmů Evropských společenství vypracovaný na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii (27. září 1996)

Protokol definuje pasivní a aktivní korupci. Jednotlivé členské země jsou povinny přijmout taková opatření, aby takové způsoby jednání byly trestným činem jak ve vnitřní správě, tak ve vztahu ke správě evropských záležitostí.

Druhý protokol k Úmluvě o ochraně finančních zájmů Evropských společenství vypracovaný na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii (19. června 1997)

Na základě tohoto protokolu mají členské státy přijmout nezbytná opatření, aby zajistily, že právnické osoby lze činit odpovědnými za podvod, aktivní korupci a praní peněz, které v jejich prospěch spáchala jakákoli osoba jednající samostatně nebo jako člen orgánu dotyčné právnické osoby, která v této právnické osobě působí ve vedoucím postavení na základě oprávnění zastupovat tuto právnickou osobu nebo má pravomoc činit rozhodnutí jménem právnické osoby, nebo pravomoc vykonávat kontrolu v rámci právnické osoby. Odpovědnost se týká také účasti, návodu nebo pokusu za spáchání uvedených činů. Právnickou osobu lze činit odpovědnou i v případě, že umožnila spáchání těchto činů nedostatkem dohledu nebo kontroly jí podřízených osob. Odpovědnost právnické osoby nevylučuje trestní stíhání proti fyzickým osobám, jež se uvedených činů dopustily.

Úmluva o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie vypracovaná na základě článku K.3 odst. 2 písm. c) Smlouvy o Evropské unii
Úmluva zavazuje členské země k zavedení definic trestných činů aktivní a pasivní korupce úředníka, které se vztahují na činy spáchané přímo nebo vůči členům vlád, parlamentních komor, nejvyšších soudů, účetních dvorů, Komise ES, Evropského parlamentu, Soudního dvora, Účetního dvora ES, při výkonu jejich povinností.

Rámcové rozhodnutí Rady EU ze dne 22. 7. 2003 o boji proti korupci v soukromém sektoru
Kriminalizuje aktivní i pasivní korupci (včetně návodu, pomoci a účasti) při podnikatelské činnosti, a to jak ziskových tak neziskových subjektů. I v tomto případě mají členské země přijmout nezbytná opatření.

Evropský úřad boje proti podvodům – OLAF (Office de la Lutte Anti-Fraude)

Hlavním úkolem OLAF je ochrana finančních zájmů Evropské unie. Jedná se zejména o zjišťování "iregularit" a finančních podvodů při nakládání s rozpočtovými prostředky Evropské unie. Nejvyšší státní zastupitelství ČR již v minulosti uzavřelo s OLAF Dohodu o spolupráci v boji proti podvodům a jiným protiprávním jednáním. Na toto ujednání pak navazují dohody s dalšími ústředními správními orgány.

V roce 2005 i 2006 pokračovala mezi Nejvyšším státním zastupitelstvím jako centrálním kontaktním bodem sítě AFCOS (Anti-Fraud Coordination Structure) a OLAF spolupráce ve třech základních oblastech :

1. V oblasti oznamování a výměny informací ve vztahu k podezření ze spáchání trestné činnosti v oblasti podvodů proti zájmům Evropských společenství Nejvyšší státní zastupitelství v průběhu roku 2005 přijalo celkem tři podněty od OLAF a zabezpečilo jejich další zpracování orgány činnými v trestním řízení.
2. V oblasti vzdělávání a organizační podpory vzdělávacích aktivit, které souvisí s bojem proti podvodným jednáním poškozujícím finanční zájmy Evropského společenství.
3. V oblasti OAFCN (OLAF Anti-Fraud Communication Network) se za ČR dva pověřené členové AFCOS ČR pravidelně účastnili jednání a školicích seminářů pořádaných OAFCN. Cílem OAFCN je zejména:
 - předcházet podvodným jednáním informováním veřejnosti,
 - vytvořit trvalou spolupráci mezi oddělením externí komunikace úřadu OLAF a jednotlivými národními úřady,

- informovat občany Evropské unie o tom, co úřad OLAF a další instituce konají pro ochranu finančních zájmů EU, podávat informace o nesrovnalostech spáchaných v rámci čerpání finančních prostředků z EU fondů.

Ve spolupráci s pracovníky úřadu OLAF a AFCOS týmy nových členských států Evropské unie bylo uspořádáno celkem 5 seminářů, které byly organizovány přímo v České republice, dalších 19 seminářů, školení a setkání v zahraničí, a 13 českých expertů se zúčastnilo dlouhodobých stáží ve vytipovaných evropských organizacích, které se zabývají bojem proti podvodným jednáním poškozujícím finanční zájmy Evropské komise. Implementace této grantové dohody skončila k datu 11. října 2005.

Dne 2. března 2005 byla uzavřena druhá grantová dohoda č. 2003/072-884 s názvem „Fight against fraud affecting the financial interest of the EU (Czech Republic)“ s implementační dobou do 3. ledna 2006. Cílem druhé grantové dohody bylo zopakování těch vzdělávacích aktivit, o které byl v průběhu implementace první grantové dohody projevem největší zájem (Podvody v oblasti zemědělských fondů, Podvody v oblasti strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, Hlášení nesrovnalostí, Investigator Workshop, Hospodářská kriminalita a praní špinavých peněz).

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)

OECD představuje v boji s korupcí a s terorismem jednu z nejvýznamnějších autorit v globálním měřítku. Tato problematika je v OECD projednávána v několika výborech a pracovních skupinách. Ministerstvo zahraničních věcí zajišťuje koordinaci spolupráce ČR s OECD a sleduje plnění závazků spojených s členstvím. K tomuto cíli využívá Pracovní skupinu pro spolupráci ČR s OECD, která se zabývá všemi otázkami týkajícími se vztahů s OECD včetně otázek boje s korupcí. Zodpovědnost za jednotlivé otázky je však rozdělena mezi gestory podle jejich kompetencí.

Úmluva OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích

Úmluva byla podepsána v Paříži 17. prosince 1997, vyhlášena sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 25/2000 Sb. m. s. a pro Českou republiku nabyla platnosti od 21. března 2000. Gesci za tuto problematiku převzalo Ministerstvo spravedlnosti, které koordinuje účast jednotlivých resortů ČR na těchto aktivitách. Smluvními stranami úmluvy jsou i nečlenské země OECD (Argentina, Brazílie, Chile, Bulharsko, Slovinsko), o přijetí dalších nečlenských zemí se diskutuje.

Pracovní skupina OECD pro boj s podplácením zahraničních veřejných činitelů provádí examinační mise zástupců Pracovní skupiny OECD do ČR. Jejím cílem bylo zmapovat stav plnění uvedené úmluvy českou stranou. Na jejím základě pak vznikla Hodnotící zpráva, která byla projednána na zasedání uvedené pracovní skupiny 24. – 27. října 2006 v Paříži. Z projednání vyplynula řada doporučení pro ČR v oblasti protikorupčních aktivit, jejichž implementací se mají zabývat jednotlivá ministerstva a instituce. Ministerstvo spravedlnosti jako gestor koordinuje tuto práci a bude informovat koncem roku 2007 Pracovní skupinu OECD o dosažených výsledcích.

Úmluva v oblasti účetnictví a auditu, daní a boje proti praní špinavých peněz.

Za implementaci této úmluvy odpovídá Ministerstvo financí. Průběžně jsou realizována opatření vyplývající z Doporučení Rady OECD o odčitelnosti úplatků zahraničním

veřejným činitelům z roku 1996. Prohlubuje se spolupráce mezi správci daně a specializovanou policejní složkou zabývající se závažnou hospodářskou trestnou činností, korupcí a organizovaným zločinem (§ 24 odst. 5 zákona o správě daní a poplatků).

Směrnice OECD pro nadnárodní společnosti

V čl. VI Směrnice je upravena problematika úplatkářství. Po vstupu ČR do OECD bylo při Ministerstvu financí zřízeno Národní kontaktní místo, které se podílelo na implementaci Směrnice, monitoringu chování nadnárodních společností a řešení případných sporů.

Směrnice o zvládání konfliktu zájmů ve veřejné službě

Rada OECD na zasedání dne 28. května 2003 schválila formou doporučení Směrnici o zvládání konfliktu zájmů ve veřejné službě. Příprava Směrnice vyšla z požadavku zajištění integrity a transparentnosti vztahu mezi soukromým a veřejným sektorem. Definiuje vlastní pojem „konflikt zájmů“ a předkládá primární zásady vedoucí k minimalizaci jeho negativních dopadů (osobní odpovědnost, „vedení příkladem“, e-government).

Rada Evropy

Trestněprávní úmluva o korupci

Úmluva byla sjednaná dne 27. ledna 1999 ve Štrasburku. Česká republika ji ratifikovala dne 8. 9. 2000. Úmluva vstoupila v platnost dne 1. července 2002, vyhlášena byla sdělením Ministerstva zahraničních věcí o Trestněprávní úmluvě o korupci č. 70/2002 Sb. m. s. Úmluva kriminalizuje řadu korupčních jednání vnitrostátního i mezinárodního charakteru. Hlavním gestorem ratifikace Úmluvy bylo Ministerstvo spravedlnosti.

Občanskoprávní úmluva o korupci

Úmluva byla sjednána dne 4. listopadu 1999 ve Štrasburku. Za Českou republiku byla podepsána dne 7. listopadu 2000 a ratifikována dne 24. září 2003 s platností od 1. ledna 2004. Hlavním gestorem ratifikace úmluvy vyhlášené pod č. 3/2004 Sb. m. s. bylo Ministerstvo spravedlnosti. Úmluva stanoví standardy v oblasti občanského práva a korupce. Smluvní strany jsou povinny zabezpečit ve svém vnitrostátním právu účinnou nápravu škod způsobených korupčním jednáním, tj. umožnit poškozeným subjektům chránit svá práva a své zájmy, včetně možnosti obdržet náhradu škody.

Skupina států proti korupci (GRECO)

V roce 2005 a 2006 byly v rámci činnosti **GRECO** realizovány zejména následující kroky, se zaměřením na účast České republiky:

1. hodnotící kolo

Bylo projednáno Hlášení o souladu 1. hodnotící kola s plněním doporučení, které byly uděleny na plenárním zasedání GRECO 22 konaném ve dnech 14. – 18. března 2005, kde ČR zůstala k implementaci, z původních devíti, dvě doporučení. O implementaci těchto doporučení byla poskytnuta zpráva Sekretariátu GRECO v září 2006. Tato zpráva o souladu bude projednána na plenárním zasedání GRECO ve Štrasburku v březnu 2007.

2. hodnotící kolo

Byl vyplněn dotazník k okruhům, které jsou examinovány v rámci 2. hodnotícího kola. Dále byla realizována ve dnech 12. – 16. září 2005 examinační návštěva expertní skupiny GRECO k 2. hodnotícím kolu. Expertní skupina zmínila v průběhu této návštěvy zejména nedostatky v chybějící právní úpravě odpovědnosti právnických osob. V květnu 2006 proběhlo na

28. plenárním zasedání projednání hodnotící zprávy druhého kola České republiky. Hodnocení se účastnila delegace ČR složená z expertů ministerstev spravedlnosti, vnitra a policejních složek. Výsledkem hodnocení bylo 12 doporučení, o jejichž implementaci mají být Sekretariátu podány další informace nejpozději do 30. listopadu 2007.

3. hodnotící kolo

Došlo k projednání a schválení témat, které budou examinovány v rámci 3. hodnotícího kola. Tato témata jsou rozdělena do dvou relativně samostatných okruhů:

- 1) Inkriminace podle Trestněprávní úmluvy o korupci
- 2) Transparentnost financování politických stran.

Česká republika bude hodnocena pravděpodobně v roce 2008.

Světová banka

Světová banka je sice zaměřena na boj se světovou chudobou a otázky rozvoje, zabývá se však také otázkami boje s praním špinavých peněz, financováním terorismu a s korupcí. Zveřejňuje výsledky své analytické činnosti na webových stránkách. Otázka řízení a antikorupce se stala jedním z hlavních témat roku 2006 a práce probíhala na vytvoření nové strategie v této oblasti, která by měla být schválena v roce 2007. Má napomoci užší spolupráci s jinými mezinárodními organizace včetně OECD a OSN a zajistit, že veškeré poskytnuté prostředky budou použity na předpokládané účely. Preventivní opatření proti případné korupci u investičních operací budou prováděna již v průběhu identifikace projektu a stejně tak i v průběhu implementace a kontroly. Gestorem pro Světovou banku je Ministerstvo financí, které zajišťuje účast ČR v této instituci a informuje ostatní ministerstva o projednávaných a přijatých opatřeních.

Mezinárodní měnový fond

Mezinárodní měnový fond se oblastí boje proti korupci zabývá v rámci své dohledové funkce, která je mj. zaměřena na dobrou správu (good governance) společnosti a předcházení korupci. Touto otázkou se Mezinárodní měnový fond intenzivně zaobírá od roku 1996 na základě požadavku Rady guvernérů. Ve vztahu k ČR, stejně jako ke každé členské zemi, vypracovává Mezinárodní měnový fond každoročně tzv. Závěry mise, s nimiž je vždy seznamována vláda. V posledních letech však nebyla korupce předmětem této zprávy. Gestorem je v ČR Ministerstvo financí.

Světová celní organizace

Světová celní organizace, dříve Rada pro celní spolupráci, má ustanoven *Podvýbor pro Integritu*. Gestorem spolupráce s touto organizací je Celní správa ČR. Stěžejním dokumentem Světové celní organizace v oblasti boje proti korupci je Arušská deklarace z roku 1993, týkající se správného řízení a bezúhonnosti celních orgánů, dále Kompendium nejlepších zkušeností z oblastí podpory integrity, novelizované v roce 2006 na základě 64 hlášení členských států mezi nimi i ČR. Vypracován byl *Akční plán Světové celní organizace na podporu integrity 2006/2007*. Tento Akční plán byl vytvořen proto, aby poskytoval parametry cílů, úkolů, aktivit a časové rámce pro jejich plnění. V návaznosti na Arušskou deklaraci vypracovala Celní správa ČR vlastní Akční plán integrity pro boj s korupcí. Podílí se i na e-learningovém kurzu pro integritu a podporuje pořádání workshopů na téma integrity a boje proti korupci v různých státech světa. V prosinci 2005 vstoupila v platnost Úmluva OSN proti korupci, kterou již podepsalo celkem 140 států, včetně ČR, a 45 států ji již ratifikovalo (ČR zatím neratifikovala). Aktivity Sekretariátu Světové celní organizace byly zmíněny v preambuli této úmluvy. V roce 2006 byl Celní správou ČR schválen koncepční

materiál „Koncepce zaměření činnosti inspekce a vnitřní kontroly v Celní správě ČR“, navazující na přijatý Akční plán integrity.

Interpol

Interpol se aktivně problematikou boje proti korupci zabývá od roku 1998, kdy byla založena Expertní skupina Interpolu pro korupci, jejíž pravomoci a působnost byly ustanoveny v lednu 2003. Expertní skupina se primárně zabývá bojem proti korupci v policejních silách a službách. Expertní skupina Interpolu pro korupci rovněž vypracovala Globální pravidla Interpolu pro boj s korupcí. Další aktivitou Interpolu ve vztahu k boji s korupcí je vytvoření *Antikorupční akademie Interpolu* se sídlem ve Vídni. Její zřízení bylo odsouhlaseno 75. Valným shromážděním Interpolu konaném v září 2006 v Rio de Janeiro. Největší význam Národní ústředny Interpolu však spočívá v každodenním zajišťování operativní spolupráce útvarů Policie ČR s policejními sbory členských zemí Interpolu (např. prověrky k osobám, společnostem atd. nezbytné při vyšetřování korupčních kauz). Gestorem zodpovědným za spolupráci s touto organizací je Ministerstvo vnitra.

Velmi dobrá a úzká spolupráce je též s **Europolem**. Je sledován nárůst požadavků, které přicházejí cestou Národní jednotky Europolu, popř. přímo od styčných důstojníků některých západoevropských států, kteří působí na zastupitelských úřadech v Praze.

Úkol je průběžně plněn a navrhuje se v jeho plnění pokračovat i nadále.

4. Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011

Dne 25. října 2006 byla usnesením vlády č. 1199 schválena Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011. Tento dokument navazuje na Aktualizovaný vládní program boje proti korupci. Opatření ve Strategii dále rozvíjejí již plněné úkoly a zároveň reagují na aktuální potřeby v oblasti boje proti korupci.

Vyhodnocení plnění úkolů z usnesení vlády č. 1199/2006 ke Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011:

1a) ministru vnitra a informatiky předložit vládě do 30. listopadu 2006 návrh na zřízení speciální protikorupční linky (tel. č. 199),

Ministerstvo informatiky předložilo na schůzi vlády dne 20. 12. 2006 Informaci o zřizování speciální protikorupční linky (tel. 199). Vzhledem k tomu, že číslo 199 nebylo uvedeno v platném číslovacím plánu, který je základním nástrojem pro přidělování čísel, nebylo možné dosud takové číslo využívat. Z tohoto důvodu byla připravena nová vyhláška o číslovacích plánech sítí a služeb elektronických komunikací. Vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. července 2007.

1b) vytvořit do 31. prosince 2006 podmínky pro personální a technické posílení specializovaných útvarů Policie ČR odpovědných za boj proti korupci,

Dne 1. května 2006 byla realizována změna organizačního uspořádání Policie ČR Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality služby kriminální policie a vyšetřování. Nové organizační uspořádání zohlednilo specializaci výkonných organizačních článků podle funkční příslušnosti útvaru a operativně pátrací činnost, byla zpřehledněna řídicí činnost. Negativně se na činnosti útvaru projevil poměrně značný úbytek policistů na konci roku 2005 a počátkem roku 2006, s nímž se útvar dosud zcela nevyrovnal. Odchody policistů se nedařilo nahradit získáním nových zkušených policistů v trestním řízení z teritoriálních útvarů Policie ČR, kdy jedním z důvodů byl nepřilíš velký rozdíl mezi finančním ohodnocením. Změna organizačního uspořádání útvaru v květnu 2006 položila základy k dosažení vyšší úrovně a efektivity operativně pátrací činnosti.

Od poloviny prosince 2006 byli zařazováni na volná tabulková místa ÚOKFK policisté z rušené finanční policie. K 1. lednu 2007 bylo z finanční policie na ÚOKFK převedeno celkem 146 systemizovaných pracovních míst policistů a 22 občanských zaměstnanců. Příchodem těchto policistů a úpravou organizačního uspořádání útvaru s ohledem na jeho rozšířenou funkční příslušnost by mělo v roce 2007 postupně dojít i k celkové personální stabilizaci ÚOKFK.

K posílení ÚOKFK dojde také naplněním projektu Transition Facility CZ 05.04.02 „Posílení schopnosti Policie ČR v boji proti korupci a hospodářské kriminalitě“.

1c) zajistit do 31. prosince 2006 zpracování povinných vzdělávacích programů orientovaných na problematiku boje proti korupci

ca) pro policisty zařazené na úseku boje proti korupci,

Vyhodnocení plnění je popsáno u úkolu B.8. v části Aktualizovaný vládní program boje proti korupci.

cb) pro úředníky veřejné správy podléhající režimu zákona o střetu zájmů,

Úkol byl zabezpečen a byl aktualizován a dopracován vzorový vzdělávací program „Aktuální problematika korupce ve veřejné správě“ v kategorii „průběžné vzdělávání“ dle znění § 20 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků. Součástí programu je vymezení vzdělávacího cíle, tj. „poskytnutí aktualizované základní informace o problematice boje proti korupci v oblasti územní veřejné správy“ včetně poskytnutí informací o nových legislativních opatřeních v této oblasti (zákon o střetu zájmu). Nově byla v rámci vzorového vzdělávacího programu aktualizovaná odborná literatura, informační odkazy na akreditované vzdělávací instituce, které v rámci ČR obdobné vzdělávání poskytují. jedním z modulů tohoto vzdělávacího programu je Vládní strategie boje proti korupci – 3 pilíře (prevence, průhlednost a postih). Ministerstvo vnitra spolupracovalo při zpracování aktualizovaného vzdělávacího programu s nevládními organizacemi Transparency International ČR a Humanitas Profes Praha.

Ministerstvo vnitra uspořádalo s výše uvedenými nevládními organizace dne 27. listopadu 2006 vzorový seminář pro zástupce krajů a obcí s rozšířenou působností, kterého se zúčastnilo 30 zástupců územních samosprávných celků. Tam byl aktualizovaný vzorový vzdělávací program prezentován včetně nabídky možností uspořádání obdobných seminářů přímo v území v roce 2007.

1d) předložit vládě do 31. prosince 2006

da) analýzu účinnosti zákona o svobodném přístupu k informacím, z hlediska rozsahu uplatňované veřejné kontroly činnosti orgánů státu, kraje nebo obce, jejich organizačních složek, příspěvkových organizací a právnických osob jimi jinak ovládanými ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku a zákonem zřízených právnických osob,

Po zahájení prací na plnění tohoto úkolu se ukázalo, že kvalitní zpracování uvedené analýzy, má-li skutečně přinést předpokládaný užitek, bude vyžadovat spolupráci s jednotlivými povinnými subjekty (zejména ministerstvy, ostatními ústředními správními úřady, krajskými úřady) a získání zkušeností též od žadatelů o poskytnutí informací. Proto vypracovalo Ministerstvo vnitra v zadaném termínu **projekt analýzy**, který byl spolu s doprovodným usnesením odsouhlasen vládou dne 12. března 2007 usnesením č. 221.

Schválený projekt počítá s **rozdělením prací na analýze do několika částí**: do části analyzující *platnou právní úpravu* (její zhodnocení a pojmenování aplikačních i interpretačních problémů), do části zabývající se *uplatňováním práva na informace v praxi* a z těchto dvou částí vyplývající část třetí, která *zhodnotí současný stav a navrhne možnosti řešení zjištěných nedostatků*. Každá část se bude zabývat *poskytováním informací o hospodaření povinných subjektů (nakládání s jejich majetkem)* – což je cíl odpovídající Strategii vlády – dále *poskytováním informací z oblasti výkonu státní správy (přenesené působnosti)*, v případě územních samosprávných celků též *z oblasti samostatné působnosti* a konečně *souvisejícími otázkami spojenými se zákonem o svobodném přístupu k informacím* (např. problematikou hrazení nákladů za poskytnutí informace či ochranou před nečinností při vyřizování žádostí o informace). V rámci každé části se bude analýza zabývat danou

problematikou z hlediska **povinných subjektů**, dále z hlediska **jejich nadřízených orgánů** (rozhodujících o stížnostech a odvoláních) a samozřejmě z hlediska **samotných žadatelů o poskytnutí informací**.

Se žádostí o spolupráci na analýze (poskytnutím podkladů a sdělením zkušeností s aplikací zákona) byly přímo osloveny vybrané povinné subjekty (ministerstva, ostatní ústřední správní úřady, kraje, statutární města, vybrané veřejné instituce, soudy apod.) a některá občanská sdružení, která se problematikou přístupu k informacím ve veřejné správě zabývají (Ekologický právní servis, TIC, PILA, Iuridicum remedium, Otevřená společnost, o.p.s., Ateliér pro životní prostředí). Výzva ke spolupráci určená pro širokou veřejnost byla rovněž zveřejněna na internetových stránkách Ministerstva vnitra (<http://www.mvcr.cz/odk>) a dále publikována v časopise Veřejná správa. Usnesení vlády spolu s projektem bude dále zveřejněno ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí.

Analýza by měla být dle projektu zpracována **do konce roku 2007**. Případná další opatření (např. novelizace zákona o svobodném přístupu k informacím, vytvoření metodických materiálů apod.) budou navržena v závislosti na výsledcích této analýzy.

db) návrh zákonné úpravy elektronizace některých úkonů veřejné moci včetně návrhu koncepce elektronizace dalších správních agend,

1e) předložit vládě do 31. března 2007 návrh na změnu zákonů o obcích, krajích a hlavním městě Praze tak, aby obsahoval zpřesnění podmínek pro právní úkony při nakládání s majetkem a finančními prostředky kraje nebo obce, jejich organizačními složkami, příspěvkovými organizacemi a právníckými osobami jimi jinak ovládanými ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku,

Ministerstvo vnitra zpracovalo návrh novely, který se v současné době dopracovává k předložení do mezirezortního připomínkového řízení. Navrhované změny vycházejí jak z požadavku vládou schválené Strategie v boji proti korupci, tak ze zkušeností ministerstva, získaných při výkonu dozoru a kontroly nad samostatnou působností samospráv i při poskytování metodické pomoci obcím, s aplikací zákonů o územních samosprávných celcích (zejména obecního zřízení) v oblasti dispozic s obecním majetkem. Návrh podmínky pro nakládání s majetkem upřesňuje a současně stávající podmínky za účelem větší transparentnosti doplňuje. Mezi hlavní změny, které by novela měla přinést, je posílení veřejné kontroly nakládání s majetkem samosprávy, včetně zavedení zvláštní žalobní legitimace občana /obce, kraje/ na určení neplatnosti právního úkonu realizovaného samosprávným celkem, a to z důvodu porušení povinností stanovených obecním zřízením. Ministerstvo vnitra současně shromažďuje náměty na provedení určité „technické“ novely zákonů o územních samosprávných celcích, která by měla odstranit některé nedostatky platné právní úpravy, resp. obtíže, které její aplikace může v praxi vyvolávat. Předpokládá se, že obě předlohy – novela podle Strategie vlády a „technická“ novela – budou spojeny do jednoho materiálu a takto předloženy vládě. Ministerstvo vnitra požádalo o změnu termínu předložení vládě do 30. září 2007.

1f) předložit vládě do 30. června 2007

fa) návrh věcného záměru zákonné úpravy vedoucí ke zjednodušení, větší transparentnosti a jednotnosti správních řízení,

Tento úkol je průběžně plněn. Úkol předložit vládě návrh řešení právní úpravy podávání a efektivnějšího vyřizování stížností na postup orgánu veřejné správy bude zabezpečen ve znění usnesení vlády č. 1002 ze dne 17. srpna 2005. Po vyhodnocení předpokládané náročnosti a rozsahu úkolu byla první fáze prací zařazena do plánu nelegislativních prací vlády na rok 2007. Do 30. června 2007 bude ve spolupráci s ostatními resorty provedena analýza právních předpisů aplikovaných obcemi a kraji a vládě předloženy teze věcného řešení budoucí právní úpravy. Zároveň bude uvedené předpisy analyzovat skupina externích odborníků. Z návrhů ministerstev a závěrů této pracovní skupiny budou vycházet teze věcného řešení.

fb) návrh řešení právní úpravy podávání a efektivnějšího vyřizování stížností na postup orgánů veřejné správy,

1g) zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí,

2. ministru spravedlnosti a předsedovi Legislativní rady vlády

2a) předložit vládě do 31. března 2007

aa) návrh na vytvoření specializovaného senátu u vyššího soudu a na vytvoření zvláštního útvaru působícího při vrchním státním zastupitelství, do jejichž působnosti bude náležet stíhání korupce veřejných činitelů a korupce při veřejných zakázkách, veřejných soutěžích a dražbách a dalších významných činnostech obecného zájmu,

Za účelem splnění uvedeného úkolu a navržení vhodného a systémového řešení byla ustavena pracovní skupina složená ze zástupců Ministerstva spravedlnosti, soudců a státních zástupců. Tato skupina by měla zvolit nejvhodnější způsob provedení tohoto požadavku a posoudit potřebu legislativních změn. Výstupy pracovní skupiny budou předloženy vládě k projednání.

Pokud by se shora uvedený úkol měl promítnout do právní úpravy, jednalo by se o změnu vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, která by dále rozšířila rozsah věcné působnosti vrchních státních zastupitelství v trestních věcech. Podle úpravy účinné od 5. 10. 2000, resp. od 8. 6. 2001 (srov. novely č. 311/2000 Sb. a č. 183/2001 Sb.) se působnost odborů závažné hospodářské a finanční kriminality týká zvláště závažných případů ekonomické a finanční kriminality a poškozování ekonomických a finančních zájmů Evropské unie (§ 15 vyhlášky č. 23/1994 Sb.). V současné době se na Ministerstvu spravedlnosti nachází návrh novely této vyhlášky, který se týká problematiky organizovaného zločinu a terorismu, vyhláška zatím vydána nebyla.

Změna předmětné vyhlášky by musela vymezit další případy (které by mohly korespondovat výčtu uvedenému shora), kdy dozor nad zachováním zákonnosti v přípravném řízení by vykonávali nikoli státní zástupci okresních či krajských státních zastupitelství, jejichž příslušnost k výkonu dozoru je jinak ve věcech uvedených v § 16 nebo § 17 trestního řádu (srov. § 12 až § 14 a § 16 vyhlášky č. 23/1994 Sb.) univerzální a výlučná, ale státní zástupci vrchních státních zastupitelství (šlo by o další výjimku z jinak výlučné příslušnosti okresních či krajských státních zastupitelství, resp. státních zástupců těchto státních zastupitelství – třetí skupina případů, přičemž druhou skupinu případů tvoří věci ze zatím

neschváleného návrhu novely této vyhlášky a první skupinu případů tvoří věci uvedené v § 15 odst. 1 a 4 vyhlášky č. 23/1994 Sb.).

Případnému vypracování návrhu na změnu vyhlášky by ovšem měla předcházet analýza dané problematiky, zjištění hlavních aplikačních a dalších problémů, jež eventuálně působí zpracovávání těchto věcí u základního článku státního zastupitelství, atd. Zároveň by bylo potřebné ověřit, jaké materiální a finanční náklady by si vyžádalo toto opatření, protože vrchní státní zastupitelství by bylo třeba vybavit nejen personálně (a příslušné státní zástupce připravit i z hlediska vzdělávacích akcí, přijmout potřebné počty administrativních zaměstnanců), ale také po materiálně technické stránce.

ab) návrh na zpřísnění trestů za korupci spáchanou veřejným činitelem, včetně návrhu zákonné úpravy povinného ukládání trestu zákazu činnosti osobám odsouzeným za korupční jednání v souvislosti s veřejnými zakázkami, veřejnými soutěžemi a dražbami, případně dalšími významnými činnostmi obecného zájmu, a to zejména při nakládání s majetkem a finančními prostředky státu, kraje nebo obce, jejich organizačními složkami, příspěvkovými organizacemi a právníckými osobami jimi jinak ovládanými ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku,

Ve výše citované připravované novele trestního zákona se navrhuje doplnit zásady pro ukládání trestu zákazu činnosti o obligatorní uložení tohoto trestu, přijal-li pachatel, který je způsobilý ovlivnit svou činností řádný průběh zadávacího řízení, veřejné soutěže nebo dražby, úplatek za tímto účelem. Ustanovení je navrženo tak, aby byl vyloučen pachatel, který sice dostane úplatek za účelem ovlivnění průběhu zadávání veřejných zakázek, veřejné soutěže či dražby, nicméně nevykonává žádnou činnost s nimi související a u něhož tak nepřichází v úvahu uložení trestu zákazu činnosti, nebo u něhož povaha jím vykonávané činnosti s veřejnými zakázkami, dražbou či soutěží nijak nesouvisí a nemá tedy smysl mu ji obligatorně zakazovat.

Dále je navrhováno obecně zpřísnit trestní sazby za trestné činy postihující úplatkářství jednak zvýšením horní hranice trestu odnětí svobody, který lze za tyto trestné činy v základní skutkové podstatě uložit, jednak doplněním okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby.

ac) návrh zákonné úpravy směřující ke snižování a zamezení nárůstu nadměrné byrokratické zátěže včetně zakotvení práva osob na ochranu před byrokratickou zátěží,

K tomuto bodu uvádíme existenci projektu snižování administrativní zátěže podnikatelů, realizovaném na základě usnesení vlády ze dne 13. dubna 2005 č. 421, o snižování administrativní zátěže podnikatelů. Tento projekt směřuje jak ke snížení stávající administrativní zátěže, tak k zastavení růstu nové administrativní zátěže. Metoda používaná pro snížení administrativní zátěže podnikatelů je použitelná i na další subjekty (blíže bod A.3.).

ad) návrh věcného záměru úpravy tzv. legitimního lobbingu,

2b) předložit vládě do 30. června 2007

ba) návrh na změnu Legislativních pravidel vlády, případně zákonné úpravy legislativního procesu s cílem vytvořit předpoklady pro zavedení povinnosti elektronické veřejné diskuse k připravovaným právním předpisům, rozšíření předkládací zprávy

o hodnocení dopadu regulace a zhodnocení možného rizika zvýšení míry korupce v textu konkrétních návrhů právních úprav,

Plnění tohoto úkolu je zajišťováno rovněž Ministerstvem vnitra, kterému bylo uloženo v důsledku převodu některých činností z Úřadu vlády na Ministerstvo vnitra (usnesením vlády č. 1232/2006) plnění úkolů vyplývajících z usnesení vlády č. 420/2005 k postupnému začleňování hodnocení dopadů regulace do procesu přípravy regulace a usnesení vlády č. 657/2006 k Východiskům pro zapojování veřejnosti do přípravy strategických dokumentů. Dne 12. dubna 2007 proběhlo společné jednání zástupců Ministerstva vnitra a Legislativní rady vlády s cílem zajistit koordinovaný postup a sladění termínů těchto úkolů. Bylo dohodnuto, že Metodické pokyny pro vyhodnocování dopadů regulace a Metodické pokyny pro zapojování veřejnosti do procesu přípravy strategických dokumentů budou zpracovány Ministerstvem vnitra. Související změnu Legislativních pravidel vlády zpracuje ministr a předseda Legislativní rady vlády. Všechny materiály budou zpracovávány za vzájemné spolupráce a předloženy vládě k projednání do 30. června 2007.

bb) návrh na změnu Jednacího řádu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a Jednacího řádu Senátu Parlamentu ČR s cílem upravit proces uplatňování pozměňovacích návrhů,

Pokud jde o úkoly ac) až bb), po jmenování nové vlády, kdy byly funkce ministra spravedlnosti a předsedy Legislativní rady odděleny, rozhodl dne 11. ledna 2007 ministr a předseda Legislativní rady vlády JUDr. Cyril Svoboda, že tyto úkoly budou zpracovávány pod jeho gescí. Toto nové rozdělení odpovědnosti by se mělo promítnou v plánu legislativních úkolů vlády.

3. ministru vnitra a informatiky a ministru spravedlnosti a předsedovi Legislativní rady vlády zpracovat a předložit vládě do 31. března 2007 návrh změn zákonné úpravy umožňující využití institutu tzv. protikorupčního agenta,

Tento úkol by měl být splněn předložením návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Návrh zákona byl projednán na poradě vedení Ministerstva vnitra dne 26. března 2007 a následně uloženo realizovat změny zákona zpřesněním trestných činů, u nichž lze institut tzv. protikorupčního agenta použít. Cílem návrhu je zefektivnění využívání prostředků trestního řádu, konkrétně novelizace § 158e odst. 1 trestního řádu.

4. ministru financí provést do 31. března 2007 analýzu účinnosti existujících rozpočtových pravidel a dalších právních předpisů, které upravují hospodaření s veřejnými prostředky v rámci veřejných rozpočtů, včetně využívání prostředků z fondů Evropské unie, na základě které by došlo k zajištění větší transparentnosti, vyšší efektivity a k posílení kontroly při nakládání s nimi,

V současné době je připravována změna zákona o rozpočtových pravidlech, respektující mj. též zabezpečení úkolu uloženého ministru financí ve výše uvedeném bodu.

5. ministru pro místní rozvoj

5a) předložit vládě do 31. března 2007 návrh způsobu zveřejňování informací souvisejících s veřejnými zakázkami a dražbami realizovanými státem, kraji nebo

obcemi, jejich organizačními složkami, příspěvkovými organizacemi a právníckými osobami jimi ovládanými ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku,

Uveřejňování údajů o veřejných zakázkách probíhá od roku 2000 a bylo novými zákony o veřejných zakázkách v letech 2004 a 2006 zkvalitněno. Centrálně jsou v rámci ČR povinně uveřejňovány údaje o podlimitních i nadlimitních veřejných zakázkách zadávaných podle zákona, údaje o nadlimitních veřejných zakázkách jsou navíc předávány Úřadu pro úřední tisky do Lucemburku k uveřejnění v rámci Evropské unie. Rozsah i způsob uveřejňování veřejných zakázek zadávaných v ČR převyšuje povinnosti stanovené směrnicemi Evropské unie i úroveň uveřejňování v řadě dalších členských států Evropské unie. Proto v oblasti veřejných zakázek je úkol splněn, aniž by bylo nutno předkládat nová řešení.

5b) předložit vládě do 30. června 2007 v souvislosti s programovacím obdobím let 2007 až 2013 hloubkovou analýzu hodnotícího a kontrolního systému projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů se zaměřením na eliminaci možného střetu zájmů a přijmout protikorupční opatření v souvislosti s doporučeními vyplývajícími z této analýzy,

Hloubková analýza bude předložena v termínu. V současné době se v rámci auditního šetření provádí nezbytné činnosti ve spolupráci s útvary Ministerstva pro místní rozvoj, jichž se uvedená analýza týká.

5c) předložit vládě do 30. června 2008 návrh věcného záměru nového zákona o veřejných zakázkách v závislosti na postupu legislativních prací Evropské komise, týkajících se připravované směrnice Evropského parlamentu a Rady o koncesích a návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokud jde o zvýšení účinnosti přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek, s cílem

ca) významně zjednodušit a zprůhlednit systém zadávání veřejných zakázek a koncesí,

cb) rozšířit okruh osob se zákazem účasti na veřejných zakázkách v případě, že se dopustí korupčního jednání a budou za takové jednání potrestáni (vlastníci, členové orgánů společnosti, manažeři, zaměstnanci) včetně možnosti vytvoření speciálního registru takových osob,

cc) zavést povinnost pro účastníky veřejných zakázek (dodavatele) vydat a na určeném místě zveřejnit prohlášení, že osoba účastnící se řízení nebyla potrestána za korupční jednání a že ani taková osoba není majitelem, členem orgánu společnosti, manažerem, zaměstnancem nebo tichým společníkem nebo jinak spolupracující osobou s účastníkem řízení,

Projednávání změn tzv. dohledových směrnic v oblasti veřejných zakázek (Směrnice Rady ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a stavební práce a Směrnice Rady 92/13/EHS ze dne 25. února 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se uplatňování pravidel Společenství pro postupy při zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací) je teprve v poměrně raném stadiu, kdy se očekává započetí jejich projednávání v Evropském parlamentu. Jejich

přijetí (a tedy definitivní text) se tak nedá očekávat před koncem roku 2007. Očekávaná směrnice o koncesích prozatím ještě neexistuje ve verzi hotového návrhu. V plnění úkolu podle bodu 5 c) (termínovaného až k 30. červnu 2008) proto bude možno postoupit teprve až legislativní proces v rámci Evropské unie pokročí.

6. místopředsedovi vlády a ministru práce a sociálních věcí předložit vládě do 31. května 2007 návrh věcného záměru právní úpravy na zvýšení hmotné odpovědnosti zaměstnanců a veřejných funkcionářů,

V současné době se pracuje na splnění uvedeného úkolu, aby bylo možno dodržet vládou stanovený termín.

7. ministru průmyslu a obchodu provést do 30. června 2007 analýzu předpisů regulujících podmínky pro podnikání s cílem odhalit systémové chyby umožňující vznik korupčního prostředí,

V současné době již bylo započato s plněním uvedeného úkolu, aby bylo možno dodržet vládou stanovený termín.

8. ministryni školství, mládeže a tělovýchovy zajistit do 31. srpna 2007 zapracování protikorupční výchovy dětí a mládeže v rámci systému vzdělávání v předškolských a školských zařízeních,

V oblasti předškolního a základního vzdělávání je úkol splněn – problematika je zapracována do rámcových vzdělávacích programů, podle kterých se začne od 1. září 2007 ve všech mateřských a základních školách vyučovat. Zapracování protikorupční výchovy je samozřejmě provedeno přiměřeně věku dětí a žáků. V oblasti středního a vyššího odborného vzdělávání MŠMT zadalo úkol Národnímu ústavu odborného vzdělávání, aby problematiku korupce zapracoval do připravovaných rámcových vzdělávacích programů. Problematika korupce je obsažena i ve stávajících učebních dokumentech. Úkol bude k danému datu splněn, pouze v oblasti středního a vyššího odborného vzdělávání půjde o postupný náběh v rozmezí několika let.

9. ministru zdravotnictví

9a) předložit vládě do 30. června 2007

aa) návrh věcného záměru zákonné úpravy směřující k jasnému vymezení nároku občanů na zdravotní služby hrazené z všeobecného zdravotního pojištění, včetně jejich geografické a časové dostupnosti, a naplnit tak příslušný článek Ústavy České republiky a Listiny základních práv a svobod,

Vymezení nároku občanů na zdravotní služby hrazené ze všeobecného zdravotního pojištění bude řešeno novelizací zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Novelizace je pracovně rozdělena na dvě etapy v souladu s plánem legislativních prací s tím, že prvá etapa představuje systémové východisko pro další koncepční změny. Text návrhu se připravuje tak, aby legislativní proces mohl být nastartován co nejdříve.

ab) návrh věcného záměru zákonné úpravy zajišťující veřejnou dostupnost vybraných dat týkajících se dostupnosti a kvality zdravotní péče,

Kvalita zdravotní péče nebude upravena samostatným právním předpisem, ale zákonem o zdravotních službách, v souladu s plánem legislativních úkolů vlády.

ac) návrh zákonné úpravy zajišťující transparentní a efektivní stanovení maximálních cen a úhrad léčiv v souladu s požadavky Evropské Unie,

Plnění úkolu se promítá a dále zpracovává do opatření ve vnitřní organizaci odboru farmacie Ministerstva zdravotnictví a do obecně závazných předpisů s tím souvisejících, včetně zákonných úprav zajišťujících transparentnost a efektivnost v dané oblasti.

9b) předložit vládě do 31. prosince 2007 návrh zákonné úpravy vedoucí k vytvoření regulačního úřadu dohlížejícího nad finančním zdravím zdravotních pojišťoven a dostupností zdravotní péče,

Práce nad návrhem zákonné úpravy vedoucí k vytvoření regulačního úřadu, dohlížejícího nad finančním zdravím zdravotních pojišťoven a dostupností zdravotní péče, s termínem předložení vládě do 31. prosince 2007, probíhají pod vedením Ministerstva zdravotnictví ve spolupráci s dalšími orgány státní správy, např. s Českou národní bankou.

10. členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy v rámci svých úřadů a organizačních složek státu, příspěvkových organizací, osob ovládaných ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku

10a) aktualizovat do 30. června 2007 resortní a interní předpisy s cílem zohlednit protikorupční opatření obsažená ve Strategii,

V rámci jednotlivých resortů a ostatních ústředních orgánů státní správy byla uložena opatření k aktualizaci resortních interních předpisů a k informování veřejnosti o přijatých protikorupčních opatřeních. Je uloženo provedení posouzení a analýzy resortních právních předpisů.

Jednotlivá ministerstva aktualizují resortní interní protikorupční programy, z nichž ve svých podmínkách vycházejí i přímo řízené resortní organizace..

V souvislosti s plněním tohoto úkolu např. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR ve spolupráci s TIC zpracovává střednědobý rámcový dokument „Program boje proti korupci v podmínkách Agentury ochrany přírody a krajiny ČR na léta 2007 – 2011“, jehož nedílnou součástí bude i harmonogram plnění navrhovaných opatření. V současné době obě strany připravují obsah a podmínky dohody o spolupráci.

10b) zabezpečit od 1. ledna 2007 informovanost veřejnosti o přijatých protikorupčních opatřeních souvisejících s rozhodováním orgánů státní správy v rámci svěřené působnosti,

Plnění úkolu probíhá v souladu s postupem ústředních orgánů státní správy při poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Při veškerých dotazech probíhá spolupráce s tiskovými odděleními, kterým jsou poskytovány příslušné podklady. Na poradách si zástupci resortních organizací pravidelně předávají nové informace z oblasti boje proti korupci

Úkol je zabezpečován opatřeními, spočívajícími především v organizační struktuře jednotlivých organizací a vymezení kompetencí a pravomocí jejich pracovníků, kdy jedno rozhodnutí pověřené úřední osoby prochází kontrolou minimálně jednoho dalšího nadřízeného pracovníka. Ve většině správních řízení dochází ke kolektivnímu zpracování podkladů pro rozhodování, což eliminuje případy, při kterých může dojít ke korupčnímu jednání. O přijatých opatřeních budou občané informováni za pomoci webových stránek resortních organizací.

Dále uvádíme, že na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí byl zveřejněn materiál „Informace o přijatých protikorupčních opatřeních souvisejících s rozhodováním Ministerstva práce a sociálních věcí v rámci svěřené působnosti“ zpracovaný z podkladů útvarů resortu, které se zaměřily především na tyto oblasti:

- * proces zadávání veřejných zakázek (transparentnost – profil zadavatele, nediskriminace, využití poznatků z auditů a kontrol, a to i z jiných orgánů veřejné správy, softwarová podpora, centralizace činností apod.),
- * dotační řízení, poskytování příspěvků na aktivní politiku zaměstnanosti (transparentní, jasná a kontrolovatelná pravidla, veřejná kontrola průběhu),
- * výkon inspekčních činností a lékařská posudková služba (opatření k minimalizaci rizika korupce),
- * důraz na rozhodování o právech a povinnostech občana v duchu principu „dobré správy“ a vytvoření jednotné metodiky aplikace správního řádu na Ministerstvu práce a sociálních věcí, s důrazem na respektování stanovených lhůt a komunikaci s občanem,
- * důsledná práce se stížnostmi, peticemi a jinými podněty doručenými Ministerstvu práce a sociálních věcí,
- * pravidelné provádění analýzy rizik a stanovování kritérií „3E“ – efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy předpokládá rozšířit informovanost veřejnosti o informace o kontrolní činnosti a o auditorské činnosti a o jejich výsledcích.

V rámci Ministerstva životního prostředí se navrhuje uvádět ve výročních zprávách, které jsou zveřejňovány na webových stránkách, i vyhodnocení plnění protikorupčních opatření a zjištěné korupční případy.

10c) provést do 31. března 2007 vnitřní protikorupční audity v rámci svěřené působnosti a přijmout příslušná opatření k minimalizaci rizika korupce,

Cílem auditu bylo odpovědět na otázku, zda existující protikorupční nástroje dokáží eliminovat reálná korupční rizika a tím současně vytvořit předpoklad pro zavedení účinných řídicích a kontrolních mechanismů, které sníží možnost výskytu korupčního jednání a jeho dopadu na celou organizaci. Pro potřeby zpracování auditů bylo vydáno „Metodické doporučení k provedení vnitřních protikorupčních auditů“, které zpracovala a distribuovala Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu Ministerstva financí.

Vnitřní protikorupční audity, které byly v termínu do 31. března 2007 zpracovány jednotlivými úřady, by neměly sloužit pouze jako nástroj pro manažerská rozhodnutí vedoucích funkcionářů uvnitř jimi řízených organizacích, ale také navenek jako pomůcka při definování nových účinných prostředků pro boj s korupcí. Vnitřní protikorupční audity, resp.

jejich zobecněné výstupy, napomohou identifikovat rizikové oblasti, které jsou společně ústředním správním úřadům, umožní kvalifikovaněji určit jejich příčiny a definovat způsoby, kterými bude možné do budoucna rizika spojená s korupcí eliminovat.

Výstupy z vnitřních protikorupčních auditů tedy nemůžeme považovat za ukončení práce s nimi, ale je nutné využít jejich potenciál v protikorupční politice. Proto se v usnesení ke Zprávě o korupci v České republice v letech 2005 – 2006 navrhuje vyhodnotit závěry z vnitřních protikorupčních auditů v souladu s metodikou, která je součástí tohoto dokumentu (viz příloha č. 5) a která stanovuje, jak postupovat při druhé fázi realizace vnitřních protikorupčních auditů, aby jejich zobecněné výstupy mohly sloužit jako základ pro tvorbu účinných nediskriminujících a transparentních nástrojů pro potírání příčin korupce.

Členové vlády a vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy zašlou podklady zpracované dle přiložené metodiky na Ministerstvo vnitra v termínu do 31. července 2007.

Ministerstvo vnitra z podkladů zpracuje do 30. září 2007 souhrnný výstup s konkrétními návrhy pro jednání vlády ČR.

10d) posoudit a analyzovat do 31. prosince 2007 právní předpisy v rámci svěřené působnosti a navrhnout jejich úpravy v souladu se Strategií,

Jednotlivé resorty i ostatní ústřední orgány státní správy analyzují právní předpisy a navrhují jejich úpravu v rámci svěřené působnosti. Dále zpracovávají podklady pro návrhy na redukci odchylek od obecné úpravy správního řízení na základě požadavku Ministerstva vnitra.

10e) zajistit zavedení trvalého monitorovacího a kontrolního systému procesu zadávání veřejných zakázek a vždy k 31. prosinci každého kalendářního roku vyhodnocovat transparentnost zadávacích řízení a přijímat odpovídající opatření k odstranění zjištěných nedostatků;

U zadávaných veřejných zakázek v rámci ústředních orgánů státní správy bude zajištěn trvalý monitorovací a kontrolní systém vyhodnocování transparentnosti zadávacího řízení a přijímání opatření ke zjištěným nedostatkům.

Například Ministerstvo práce a sociálních věcí zpracovalo aplikaci na intranetu, kde budou zveřejňovány informace o všech výběrových řízeních. Vybrané údaje se potom budou automaticky kopírovat na internetové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy provede analýzu potřeby zavedení jednotného informačního systému pro komplexní monitoring a kontrolu procesu zadávání veřejných zakázek a na základě výsledků analýzy přijme odpovídající rozhodnutí. Pokračovat bude v aktivní spolupráci s interními auditory veřejných vysokých škol a resortních organizací s cílem zkvalitnit vnitřní kontrolní systém. Cílem spolupráce bude, aby se prevence korupčního jednání stala jednou z priorit vedení těchto organizací.

Za opatření v rámci Ministerstva životního prostředí je možno vyjmenovat přijímání vnitřních metodických předpisů pro zadávání veřejných zakázek, zveřejňování zadávání

veřejných zakázek malého rozsahu na webových stránkách zadavatelů, zpracování agendy se zadáváním veřejných zakázek prostřednictvím software ISERZ. Taktéž i zadávání veřejných zakázek prostřednictvím elektronického tržiště a budoucí větší podíl elektronických úkonů v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek.

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v lednu 2007 zavedl do svého vnitřního pořádku zvláštní pravidla, která upravují zadávání zakázek malého rozsahu s cílem zajistit maximální možnou míru transparentnosti zadávacího procesu. V této souvislosti byl zdokonalen i kontrolní monitorovací systém veřejných zakázek.

Některé případy korupčního jednání zjištěné v rámci jednotlivých resortů

V rámci **Ministerstva práce a sociálních věcí** bylo na dvě zaměstnankyně Úřadu práce hlavního města Prahy podáno trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu přijímání úplatku podle ustanovení § 160 odst. 1 trestního zákona, kterého se měly dopouštět tím, že při vyřizování žádostí o povolení zaměstnávání cizinců požadovaly úplatek za přednostní vyřízení těchto žádostí. Trestní oznámení bylo orgány Policie ČR odloženo, neboť nešlo o podezření z trestného činu a nebylo na místě věc vyřídit jinak.

V souvislosti s postupem úřadů práce při poskytování veřejných finančních prostředků bylo jednomu zaměstnanci Úřadu práce v České Lípě a dvěma zaměstnancům Úřadu práce v Olomouci orgány činnými v trestním řízení sděleno obvinění pro podezření ze spáchání trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele. Výsledek probíhajícího šetření zatím není Ministerstvu práce a sociálních věcí znám.

Z korupčního jednání byl obviněn také jeden zaměstnanec Oblastního inspektorátu práce pro Královéhradecký kraj a Pardubický kraj. Obvinění bylo postoupeno orgánům činným v trestním řízení. Ani v tomto případě Ministerstvo práce a sociálních věcí výsledek šetření dosud nezná.

V roce 2005 bylo na **Ministerstvo financí** doručeno celkem 11 a v roce 2006 celkem 7 oznámení poukazujících na možné korupční jednání pracovníků resortu. Na základě provedeného vyhodnocení a prošetření jednotlivých případů byla v roce 2005 postoupena dvě podání a v roce 2006 tři podání orgánům v trestním řízení.

Ve sledovaném období bylo na základě anonymního upozornění provedeno pracovníky Inspekce ministra financí šetření zaměřené na deblokaci zahraniční pohledávky. Vzhledem k tomu, že zjištěné skutečnosti směřovaly k možné majetkové trestné činnosti, včetně korupčního jednání pracovníka Ministerstva financí, byly získané informace postoupeny orgánům činným v trestním řízení. Na základě tohoto zjištění bylo vedením Ministerstva financí rozhodnuto prověřit jednotlivé deblokace zahraničních pohledávek. Výsledkem provedeného šetření byla, mimo vnitřní opatření, podána orgánům činným v trestním řízení další tři oznámení o podezření z trestné činnosti, která nevylučují i možné korupční jednání pracovníků Ministerstva financí.

V daňové správě byly v roce 2006 řešeny celkem 3 případy podezření na protiprávní jednání. Z toho 2 případy jsou šetřeny ve spolupráci s Policií ČR. Jeden případ pak zahrnuje podání trestního oznámení daňovou správou na daňový subjekt pro korupční nabídku. Ve srovnání s rokem 2005, kdy bylo zaznamenáno 9 případů, jde o relativně značný pokles.

V Celní správě ČR byly v roce 2006 na základě vnitřní kontrolní a inspekční činnosti oznámeny orgánům činným v trestním řízení celkem 2 případy protiprávního jednání zaměstnanců celní správy v souvislosti s výkonem služby. Ve srovnání s rokem 2005, kdy zaznamenala inspekce 9 případů, došlo k citelnému poklesu. Orgány činnými v trestním řízení bylo v roce 2006 sděleno obvinění celkem 8 zaměstnancům, což znamená nárůst 100 % ve srovnání s rokem 2005. Jednalo se především o případy zneužívání pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku. V počtech obvinění došlo k zvýšení počtu proti předchozímu období.

V méně závažných případech nedostatečného plnění služebních povinností postupovali služební funkcionáři v souladu s ustanovením § 33 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR, ve znění pozdějších předpisů, a bylo uloženo celkem 142 kázeňských trestů. V tomto ohledu se jedná o významný nárůst ve srovnání s rokem 2005, ve kterém bylo uděleno pouze 28 kázeňských trestů. Dále byli 3 celníci dočasně zproštěni výkonu služby a 1 celník byl propuštěn ze služebního poměru v souvislosti s provedeným šetřením. V roce 2005 se jednalo o 3 případy dočasného zproštění výkonu služby a o 4 případy propuštění ze služebního poměru v souvislosti s provedeným šetřením.

V oblasti metodiky eliminace korupčního ohrožení zaměstnanců Celní správy ČR byla přijata nová koncepce zaměření činnosti inspekce a vnitřní kontroly v Celní správě ČR, kde jsou zpracovávány projekty na podporu integrity a boje proti korupci. Jedná se o projekty: Integrita a skupiny mobilního celního dohledu, Integrita a skupiny následných kontrol, Integrita a celní řízení, Integrita a daňové kontroly, Integrita a výkonové zpoplatnění a Integrita a dělená správa.

Z podkladů, které byly všemi sekcemi aparátu **Ministerstva životního prostředí** a podřízenými organizacemi za rok 2005 a 2006 předloženy, vyplývá, že nebyly zjištěny žádné závažné a konkrétní případy korupce, které by pak následně řešily orgány činné v trestním řízení. Tento stav pak dále potvrzují i zprávy odboru interního auditu a finanční kontroly, kde se uvádí, že v roce 2005 i 2006 nebyly z provedených veřejnoprávních kontrol, interního auditu, kontrol finančních prostředků poskytnutých ze zahraničí ani z šetření podání zjištěny případy korupčního jednání.

Zaznamenány byly pouze ojedinělé případy, kdy se např. na Státní fond životního prostředí ČR obracela Policie ČR se žádostí o poskytnutí podkladů k akcím, které jí byly prošetřovány na základě trestního oznámení podávaného obvykle některým účastníkem investičního procesu na jinou organizaci, mimo fond. V těchto případech fond poskytoval požadované informace, ovšem o výsledcích šetření již nebyl informován.

V roce 2006 byl zaznamenán jeden případ podezření na korupční jednání zaměstnanců Agentury ochrany přírody a krajiny ČR středisko Ostrava, a to v souvislosti s žádostí Ministerstva životního prostředí o stanovisko ke stížnosti týkající se přidělování dotací v rámci Programu péče o krajinu. Postup zaměstnanců střediska při přidělování dotací prověřil interní audit organizace a stanovisko bylo postoupeno k dalšímu řízení Ministerstvu životního prostředí – odboru finančních nástrojů v ochraně přírody dne 22.11. 2006.

Jako stížnost s možným aspektem korupce bylo v roce 2005 postoupeno Ministerstvu životního prostředí Úřadem vlády ČR podání ve věci požadavku na přešetření rozhodnutí o posunutí hranice nadregionálního chráněného území (biocentra) Velká Kuš a Malá Kuš a posléze výstavbu větší nemovitosti (zřejmě penzionu) bez stavebního povolení. Šlo o opakovanou stížnost, která byla již v průběhu roku 2005 Ministerstvem životního prostředí dopisem ministra vyřízena a právní zástupce stěžovatele byl informován, že princip vymezení skladebných částí územního systému ekologické stability, včetně vymezení hranic, byl jeho mandantovi opakovaně písemně objasněn.

Podezření na korupční jednání, které **Ministerstvo dopravy** obdrželo od Policie ČR Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality řešila v roce 2005 Dozorčí rada Českých drah, a.s. Jednalo se o nestandardní obchody s monobloky pro železniční dvojkolí. Šetřením nebyla korupce prokázána.

Šetřeno bylo rovněž upozornění na přijetí výhody ředitelem Státního fondu dopravní infrastruktury, která se měla týkat zahraničních služebních cest, spojených s pobytem na atraktivních sportovních akcích, jež měly být plně hrazeny soukromými stavebními firmami. Podání bylo zasláno na elektronickou adresu. Skutečnosti uvedené v dopise se nezakládaly na pravdě.

V roce 2006 byli vyšetřováni Policií ČR pro podezření z korupce v souvislosti s kauzou biolíh v resortu dopravy dva zaměstnanci. Tato kauza však přímo nesouvisí s činností Ministerstva dopravy.

V roce 2006 bylo šetřeno Ministerstvem dopravy anonymní podání týkající se podezření na korupci při zadávání veřejných zakázek ve s.p. Letiště Praha. Toto podezření nebylo provedenou kontrolou prokázáno.

V roce 2005 podalo **Ministerstvo zahraničních věcí** Policii ČR jedno trestní oznámení pro krádež peněžní hotovosti dosud nezjištěným pachatelem, v roce 2006 byla podána stížnost do usnesení Policie ČR o odložení této věci, které státní zástupce vyhověl a věc vrátil Policii ČR k dalšímu šetření, které dosud nebylo ukončeno. Zaměstnanec s odpovídající hmotnou odpovědností ukončil s Ministerstvem zahraničních věcí pracovní poměr, Ministerstvo zahraničních věcí je ve stadiu podání civilní žaloby o náhradu škody. V dalším případě, předaném Policii ČR v roce 2005, nebylo shledáno korupční jednání, jeden případ byl odložen. V roce 2006 předalo Ministerstvo zahraničních věcí k vyšetření orgánům činným v trestním řízení jeden případ podezření pro podezření ze spáchání hospodářských trestných činů.

V roce 2006 byla rozhodnutím soudu ukončena dvě trestní řízení: V kauze na zastupitelském úřadě Tirana byl pachatel pravomocně odsouzen pro zpronevěru a k náhradě škody, druhý obžalovaný byl zproštěn obžaloby v plném rozsahu. V kauze Srba a spol. – korupce při investičních akcích na zastupitelských úřadech Nairobi, Alžír a Záhřeb, soud zprostil obžaloby pro nedostatek důkazů, přičemž rozsudek nabyl právní moci již v soudní síni, bezprostředně po ústním vyhlášení a odůvodnění, vzdáním se odvolání státní zástupkyně i obžalovanými, v jejich případě za sebe i za osoby blízké. Ze strany Ministerstva zahraničních věcí byly proti takovému výsledku trestního řízení vzneseny výhrady, a proto jako poškozený učinilo podnět ke stížnosti pro porušení zákona. Výsledek řízení zatím není znám.

V roce 2006 byly u soudu zahájeny, dosud však neukončeny další dvě dlouhodobě vyšetřované kauzy: korupce při investicích na příspěvkové organizaci Zámek Štířín (samostatný subjekt, který věc sleduje ve vlastní kompetenci), a nájem Českého domu v Moskvě, v níž Ministerstvo zahraničních věcí uplatnilo nárok na náhradu škody v adhezním řízení.

Přehled nejvýznamnějších případů korupčního jednání řešených Policií ČR v letech 2005 a 2006

Policie ČR Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV:

- Trestní stíhání pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona, trestný čin přijímání úplatku podle § 160 odst. 1, odst. 2, odst. 3 písm. b) trestního zákona, trestný čin podplácení podle § 161 odst. 1, odst. 2 písm. b) trestního zákona čtyř osob – občana vietnamské národnosti podnikajícího jako fyzická osoba na živnostenský list, inspektora České obchodní inspekce a dvou zaměstnanců celního úřadu; stíhaná osoba v období od září 2004 do současné doby nejméně v pěti případech v souvislosti s prováděním kontrol na úseku vnitřního obchodu a služeb poskytovala a nabízela inspektorovi České obchodní inspekce, celnímu kontrolorovi a referentovi mobilního dohledu celního úřadu úplatky ve výši řádově několika set až několika tisíc Kč, a to ve formě finanční, naturální a poskytnutí různých protisloužeb.
- Trestní stíhání pro trestný čin pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle ust. § 128a odst. 1,2 písm. a), b) odst. 3 trestního zákona, trestný čin podplácení podle ust. § 161 odst. 1,2 písm. a),b) trestního zákona, trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele dle ust. § 158 odst. 1 písm. a) odst. 2 písm. a) trestního zákona 6 osob v souvislosti s ovlivňováním zadávacích řízení veřejných zakázek, vyhlášených městem.
- Trestní stíhání pro trestný čin přijímání úplatku podle ustanovení § 160 odst. 4 písm. a) trestního zákona spáchaný ve spolupachatelství podle ustanovení § 9 odst. 2 trestního zákona tří osob. Stíhané osoby požadovaly po zástupcích obchodní společnosti úplatek ve výši 50 mil. Kč za to, že svým vlivem ovlivní výstupy komise pro vypracování návrhu usnesení vlády ČR v oblasti řešení vodárenství tak, aby vyhovovaly soukromým investorům ve vodárenství; úplatek měl být těmto osobám vyplacen současně za to, že jako zástupci společnosti nebudou napadat valné hromady vodárenských společností, nebudou podávat žalobní návrhy na jejich neplatnost a trestní oznámení; trestní stíhání bylo obvodním státním zastupitelstvím pro Prahu 1 v roce 2005 zrušeno podle § 174 odst. 2 písm. e) trestního řádu.
- Trestní stíhání pro trestný čin nepřímého úplatkářství podle § 162 odst. 1 trestního zákona; obviněná osoba žádala a přijala od oznamovatele finanční částku ve výši 1 mil. Kč a zakoupení osobního vozidla v hodnotě 1.339.368,- Kč za to, že bude svým vlivem působit na výkon pravomoci policejního orgánu konajícího prověřování a státního zástupce konajícího dozor nad přípravným řízením s tím, že uvedená finanční hotovost bude rozdělena rovným dílem mezi tyto veřejné činitele a osobní automobil požaduje pro svou osobu.
- Trestní stíhání 4 osob pro trestný čin účastenství podle § 10 odst. 1a) trestního zákona na trestném činu zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1a) trestního zákona, dále za trestné činy podplácení podle § 161 odst. 1, odst. 2 písm. b) trestního zákona, účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 trestního zákona, zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1a) trestního zákona a přijímání úplatku podle § 160 odst. 1, odst. 3 písm. b) trestního zákona; stíhaný soudce a vysokoškolský učitel v přesně nezjištěné době po dopravní nehodě, kterou způsobila osoba, u které byla zjištěna přítomnost alkoholu v krvi, v úmyslu dosáhnout zániku její odpovědnosti za tento čin promysleli způsob, jak takového výsledku dosáhnout a koordinovali postup dalších dvou obviněných osob, spis

předali stíhanému referentu dopravy městského úřadu, aby byl tento přestupek projednán tak, že nedojde k jeho evidenci v registru řidičů podle § 119 zákona č. 361/2000 Sb., a uložil řidiči za toto jednání pouze pokutu ve výši 1.500,- Kč; obviněný místostarosta města za příslib dodatečného zápisu ke studiu na vysoké škole převzal a zadržel spisový materiál o této dopravní nehodě, nepředal jej příslušnému správnímu orgánu, ale postoupil ho obviněnému soudci okresního soudu s cílem přestupkový spis u tohoto soudce uložit do doby zániku odpovědnosti osoby, která tuto dopravní nehodu způsobila; stíhaný vysokoškolský učitel takto činil, aby nebylo ohroženo páchaní trestné činnosti zločinného spolčení, kterého byl členem, kdy osoba, která dopravní nehodu způsobila měla zajišťovat pomoc v případě problémů při nařizování účelových konkurzů, vyhlašovaných soudcem krajského soudu.

- Trestní stíhání pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 odst. 1 písm. a) trestního zákona, trestný čin neoprávněné nakládání s osobními údaji podle § 178 odst. 1 trestního zákona, trestný čin podplácení podle § 161 odst. 1, odst. 2 písm. b) trestního zákona, trestný čin přijímání úplatku podle § 160 odst. 1, odst. 3 písm. b) trestního zákona; stíhaný si ve třech případech za úplatu přisvojil osobní údaje osob, které mají ve správním obvodu města bydliště, použil je v žádostech o schválení technické způsobilosti vozidel a následně těmto žádostem vyhověl, tímto neoprávněně zvýhodnil osobu, která vozidla dovezla a na schválení technické způsobilosti na odboru správním a dopravním městského úřadu neměla právo; trestní stíhání této osoby bylo v průběhu vyšetřování rozšířeno o další tři případy neoprávněného schválení technické způsobilosti automobilů dovezených do ČR.

- Trestní stíhání pro trestný čin přijímání úplatku podle § 160 odst. 2 trestního zákona ve spojení s § 162a odst. 3 trestního zákona zástupce firmy, který opakovaně nabízel jednateři společnosti provozující autodopravu výhodné uzavření smlouvy na zakázku přepravních služeb většího rozsahu; za přidělení zakázek požadoval úplatek ve výši 40 tis. Kč, který následně i převzal, dále žádal, aby mu byla po dobu trvání smlouvy hrazena soukromá dovolená nebo aby bezplatně mohl využíval osobní vozidlo oslovené společnosti.

Několik příkladů, za které byla policejním orgánem ÚOKFK sdělena v roce 2006 obvinění, které dokumentují rozmanitost korupčního jednání:

- Dne 26. 7. 2006 a dne 8. 8. 2006 bylo zahájeno trestní stíhání čtyř osob pro trestné činy přijímání úplatku podle § 160 odst. 1, odst. 4 písm. a) trestního zákona, podplácení podle § 161 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákona; stíhané tři osoby jsou obviněné z toho, že přislíbily a následně i předaly stíhané vrchní ředitelce úplatek za to, že jim bude poskytovat veřejně nepřístupné informace o této pohledávce, počtu účastníků ve výběrovém řízení a výši jejího ocenění a následně jako členka statutárního orgánu bude činit takové kroky, aby pohledávka byla prodána předem dohodnutému zájemci.

Příkladem pronikání organizované kriminality do státní správy je následující případ, který vyplynul z vyhodnocení odposlechu telekomunikačního provozu skupiny pachatelů v kauze zmanipulovaných konkurzních řízení vyhlašovaných soudcem krajského soudu:

- Dne 20. 1. 2006 bylo zahájeno trestní stíhání pro podezření z trestného činu přijímání úplatku podle § 160 odst. 1 trestního zákona a účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 trestního zákona, dále dvou osob pro trestný čin podplácení podle § 161 odst. 1 trestního zákona spáchaný ve spolupachatelství podle § 9 odst. 2 trestního zákona a ve prospěch zločinného spolčení podle § 43 trestního zákona, které nabízely a předaly finanční prostředky, věcné dary a poskytly různé služby, kdy celková výše odměn dosáhla 400 tis. Kč za to, že

bude ovlivňovat osoby, které byly nebo měly být podrobeny bezpečnostním prověrkám nebo pohovorům, a policisty vyšetřující kauzu zmanipulovaných konkursů šetřenou na ÚOKFK; kauza byla na útvaru ukončena návrhem na podání obžaloby dne 9. 6. 2006 a dne 16. 8. 2006 podal státní zástupce na všechny tři pachatele obžalobu.

Institut předstíraného převodu věci určené ke spáchání trestného činu podle ustanovení § 158c odst. 1 písm. d) trestního řádu byl úspěšně využit v následujícím případě pletichy při veřejné dražbě:

- Dne 26. 10. 2006 bylo zahájeno trestní stíhání osoby pro trestný čin pletichy při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 128c písm. c) trestního zákona osobu, která kontaktovala po neúspěšném ukončení veřejné dražby částí majetku konkurzní podstaty úpadce jednatele společnosti, od kterého požadovala zaplacení částky 300 tis. Kč za to, že na příští dražbě se jako druhý z dražitelů zdrží podávání návrhů a tím přenechá vydražení majetku společnosti; výše uvedenou finanční hotovost stíhaný skutečně převzal výměnou za záruku své neaktivní účasti na dražbě (předal své přidělené dražební číslo), poté byl zadržen Policií ČR.

Ve výše uvedeném případě bylo důležité, že postižený podnikatel celou záležitost včas oznámil Policii ČR a tak umožnil následné úspěšné zadržení pachatele. Dozorová státní zástupkyně však odmítla akceptovat žádost Policie ČR o odposlech a záznam telekomunikačního provozu ve smyslu § 88 odst. 1 trestního řádu na podezřelého, přestože z operativních zdrojů vyplývalo, že zadržený pachatel uvedeného trestného činu má zřejmě spolupachatele, kteří mu poskytlí potřebné informace o dražbě. Tento předpoklad se následně potvrdil při realizaci.

Jednou z oblastí korupčního jednání, která je veřejností často kritizována, ale zároveň i tabuizována, je zdravotní péče, a to vyžadování úplatků lékaři.

- Koncem března 2006 bylo zahájeno trestní stíhání lékaře, který ve své ordinaci převzal od pacientky (za posun v pořadníku pro provedení operace kyčelního kloubu) finanční hotovost ve výši 20 tis. Kč s příslibem, že operace proběhne již v dubnu 2006; pacientka ovšem již po požádání o úplatek zkontaktovala TV NOVA, která ji na předání peněz vybavila skrytou kamerou, a tak jejich převzetí bylo natočeno; lékaři pak bylo v dubnu rozšířeno obvinění o další obdobný skutek, kdy po další osobě požadoval částku 25 tis. Kč; dne 21. 6. 2006 byla kauza ukončena návrhem na podání obžaloby, v srpnu byla podána obžaloba a okresní soud již 13. 9. 2006 vynesl zatím nepravomocný rozsudek: 1,5 roku trestu odnětí svobody nepodmíněně; peněžitý trest 100 tis. Kč; 4 roky zákaz výkonu lékařské praxe; bude-li tento trest potvrzen odvolacím soudem, půjde o nejpřísnější trest, který byl zatím za přijímání úplatků uvedeného rozsahu v ČR vynesena.

Příklady zjištěných případů jednání příslušníků a zaměstnanců Policie ČR, které mají znaky korupčního jednání (podle údajů poskytnutých ÚOKFK)

Správa hlavního města Prahy

- Zahájeno bylo trestní stíhání policisty dopravního inspektorátu Prahy IV pro trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku. Policista byl propuštěn ze služebního poměru pro porušení přísahy.
- Stíhán je policista místního oddělení Policie ČR pro trestné činy zneužívání pravomoci veřejného činitele, přijímání úplatku a pojistného podvodu, neboť přijal oznámení o vloupání do motorového vozidla, ačkoli věděl, že ke skutku nedošlo a jedná se o fingovanou pojistnou událost, kterou následně jeho spoluobviněný uplatnil u příslušné pojišťovny. Za fingované vloupání obdržel policista úplatek. Toto se opakovalo v několika dalších případech. Na policistu byla v prosinci 2006 uvalena vazba.

Správa Středočeského kraje

- V roce 2006 byl Inspekci ministra vnitra předán případ policisty služebně zařazeného na dálničním oddělení policie, který přestupci uložil blokovou pokutu 500,- Kč, přestupci nevydal náležité díly pokutových bloků, přestupek nezaznamenal a peníze si ponechal. Policista byl propuštěn ze služebního poměru (v roce 2005 byli propuštěni za obdobné jednání 3 policisté). Za nesprávnou manipulaci s pokutovými bloky, jejich ztrátu apod. byli v roce 2006 kázeňsky potrestáni 4 policisté (v roce 2005 rovněž 4 policisté). Další 2 (bývalí) policisté byli v roce 2006 odsouzeni pro trestné činy korupčního charakteru (v roce 2005 to bylo 6 policistů). Jejich činnost souvisela s pojišťovacími podvody.

Správa Jihočeského kraje

- Z podání občanů (stížností) byly v roce 2005 zaznamenány tři (šetřením neprokázané) pokusy o korupční jednání policistů (údajná žádost o finanční úplatek). Konkrétně se jednalo o policisty služby dopravní policie řešící dopravní přestupky na místě v blokovém řízení. Nebyl zjištěn žádný případ korupčního jednání vůči příslušníku, či zaměstnanci Policie ČR ze strany občanů.
- Naproti tomu v roce 2006 nebyl zjištěn žádný případ korupčního jednání policistů, či zaměstnanců Policie ČR (žádost o úplatek), ale byly zjištěny 3 pokusy o korupční jednání vůči policistům ze strany pachatelů přestupků v dopravě. Konkrétně řidič z povolání po pozitivní dechové kontrole na alkohol bezúspěšně nabízel hlídce služby pořádkové policie úplatek ve výši 5.000,- Kč, když jej propustí bez postihu. Rovněž tak občan v souvislosti s projednáváním dopravního přestupku překročení povolené rychlosti o 26 km/hod. nabídl policistovi služby dopravní policie úplatek v nespecifikované výši a konečně občan, po vyzvání k provedení lékařského vyšetření s odběrem krve nebo moči, nabízel hlídce pořádkové policie postupně hotovost až 1.000,- Kč.

Správa Západočeského kraje

- V roce 2005 policista dálničního oddělení policie nevydal bloky řidičům za uloženou a zaplacenou pokutu a peníze si ponechal pro svoji potřebu. Dále dva policisté obvodního oddělení policie požadovali po cizincích při provádění dopravní kontroly zaplacení pokuty ve výši ve výši 30 tis. Kč, neboť v jejich vozidle našli nekolikované cigarety, výměnou za to, že údajně nepůjdou na 2 roky do vazby. Policisté cizince odvezli k bankomatu, výběr se nepodařil a tak z nich vylákali alespoň 180 EURO, co měli cizinci u sebe.
- V letech 2004 – 2006 dva dosud neustanovení policisté dálničního oddělení brali provize za vyrozumívání odtahových služeb a zprostředkování odtahů vozidel ve výši 500,-

Kč za osobní vozidlo a 3.000,- Kč za nákladní vozidlo. Věc byla odložena. V roce 2006 dva neustanovení policisté uložili řidičům SRN za přestupek pokutu v celkové výši 40 EURO a vydali padělané pokutové bloky. Případ byl odložen.

Správa Severočeského kraje

- V listopadu 2006 bylo Inspekci ministra vnitra postoupeno podezření na výměnu vzorků krve na některým z policistů.
- Pro trestné činy přijímání úplatku a podvodu je stíhán policista služby kriminální policie a vyšetřování okresního ředitelství, neboť v říjnu 2006 požadoval a převzal úplatek ve výši 30 tis. Kč za to, že využije svého služebního postavení a vlivu a zařídí u svého kolegy odložení trestní věci vedené proti poškozenému, ačkoli to učinit nechtěl a ani nemohl.

Trestná činnost pracovníků na úseku řízení a správy související s korupcí v ČR v letech 1997 – 2006

§§	Druh kriminality / zaměstnání pachatele/kód	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
§ 158	Zneužití pravomoci veřejného činitele	49	20	89	51	91	39	63	40	42	32
	z toho: pracovníci státních orgánů a spol. úřadů (90)	25	5	28	7	4	1	3	4		2
	pracovníci soudů, státního notářství, státního zastupitelství, arbitráže (91)	4	1	2	3	1	1	6	2		7
	vedoucí prac. hospodářských organizací (92)			2	2	0	0		2		2
	ekonomičtí pracovníci (93)	1	2	2	6	4		2			3
	administrativní pracovníci (96)	1		4	1	2					2
	pracovníci na úseku veřejné správy (97)	16	9	29	22	12	15	11	12	25	12
	pracovníci celní služby (98)				9	56	17	41	19	11	3
	ostatní	2	1	22	3	12	5		1	4	6
§ 159	Maření úkolu veřejného činitele z nedbalosti	0	10	6	5	6	9	1	5	9	2
	z toho: pracovníci státních orgánů a spol. úřadů (90)			1		1		1	1		
	ekonomičtí pracovníci (93)										
	administrativní pracovníci (96)						1				
	pracovníci na úseku veřejné správy (97)			4	3	4	1		1	4	2
	pracovníci celní služby (98)				1		7		3	3	
	ostatní	10	1	1	1	1				2	
§ 160	Úplatkářství	5	4	12	4	7	17	13	30	7	14
	z toho: pracovníci státních orgánů a spol. úřadů (90)	2		3			3	5	1		7
	pracovníci soudů, státního notářství, státního zastupitelství, arbitráže (91)							1			
	vedoucí prac. hospodářských organizací (92)		4	1		1	1	1	2		
	ekonomičtí pracovníci (93)			2		4	2		2		
	administrativní pracovníci (96)							1	2		
	pracovníci na úseku veřejné správy (97)			2			7	2	3	1	2
	pracovníci celní služby (98)								19	3	3
	ostatní	3		4		2	4	3	1	3	2
§ 161	Úplatkářství – podplácení	0	3	2	4	0	1	4	2	3	1
	pracovníci soudů, státního notářství, státního zastupitelství, arbitráže (91)				1				1	1	
	vedoucí prac. hospodářských organizací (92)				1			4		1	1
	ekonomičtí pracovníci (93)				2						
	administrativní pracovníci (96)			1							
	pracovníci na úseku veřejné správy (97)		1							1	
	ostatní	2	1				1		1		
§ 162	Úplatkářství nepřímé	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
	ekonomičtí pracovníci (93)				1						

Pozn.: Kategorie "pracovníci na úseku veřejné správy" zahrnuje volené funkcionáře samosprávy.

Metodika pro zpracování výstupů z vnitřních protikorupčních auditů

Strategie vlády v boji proti korupci na období let 2006 až 2011 schválená usnesením vlády ČR dne 25. října 2006 č. 1199 uložila do 31. března 2007 provést vnitřní protikorupční audity v rámci svěřené působnosti a přijmout příslušná opatření k minimalizaci rizika korupce. V části II/10 usnesení je tento úkol uložen členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy v rámci svých úřadů a organizačních složek státu, příspěvkových organizací, osob ovládaných ve smyslu příslušných ustanovení obchodního zákoníku.

Cílem auditu bylo odpovědět na otázku, zda existující protikorupční nástroje dokáží eliminovat reálná korupční rizika a tím současně vytvořit předpoklad pro zavedení účinných řídicích a kontrolních mechanismů, které sníží možnost výskytu korupčního jednání a jeho dopadu na celou organizaci.

Vnitřní protikorupční audit by neměly sloužit pouze jako nástroj pro manažerská rozhodnutí vedoucích funkcionářů uvnitř jimi řízených organizací, ale také navenek jako pomůcka při definování nových účinných prostředků pro boj s korupcí. Z tohoto důvodu budou výsledky ze získané auditní činnosti, resp. zobecněné výstupy, využity k identifikaci rizikových oblastí, které jsou společné ústředním správním úřadům. Tento proces také umožní kvalifikovaněji určit příčiny vzniku korupce a definování způsobů, jakými bude možné do budoucna rizika spojená s korupcí eliminovat.

Formulář

Při vyplňování následujícího formuláře vycházejte z toho, že **příčiny korupce** jsou jednotlivé důvody, které reálně vedou ke vzniku **rizik**, tedy nebezpečí výskytu projevů korupce v určité oblasti. Důvod vzniku korupce ve veřejné správě je v zásadě jeden – je dávana přednost dílčímu zájmu před zájmem celku. Z praktických důvodů je ale nutné toto riziko sledovat ve vztahu k relevantním procesům, které ohrožuje. Jen tak bude možno riziko omezovat nebo eliminovat odpovídajícími **nástroji**.

1. Procesy / Činnosti

Uvádějte vždy jen ty procesy, činnosti, které se skutečně ve vaší působnosti vyskytují a které byly reálně identifikovány v rámci vnitřního protikorupčního auditu.

Následující skupiny procesů, činností seřadte od nejzávažnějších po nejméně závažné, rizika vyplývající z jednotlivých skupin pak dále konkretizujte. Vámi uvedená rizika podrobně rozved'te a popište dle podmínek ve vaší instituci.

Pozn.: při sestavování pořadí závažnosti procesů, příčin i opatření použijte stupnici, kde první = nejvíce závažné a poslední = nejméně závažné

- porušování pravidel při rozhodování o právech a povinnostech osob (licence, povolení, zákazy, sankce, uplatňování smluvních a dalších práv veřejných subjektů);**

Konkretizujte:

- porušování pravidel při rozhodování o veřejných zakázkách, vč. zakázek malého rozsahu, s následnými finančními a dalšími ztrátami veřejných zdrojů (zboží a služby pro veřejnou správu);**

Konkretizujte:

- porušování pravidel při rozhodování o nakládání s veřejným majetkem (správa svěřeného majetku, vč. prodeje, pronájmu apod.);**

Konkretizujte:

- úniky neveřejných informací (určitým subjektům nebo veřejnosti) zvyhodňující nebo poškozující určité osoby, včetně úniků utajovaných informací;**

Konkretizujte:

- porušování pravidel při poskytování veřejných služeb a statků (včetně dotací, rozdělování financí z evropských či jiných fondů apod.).**

Konkretizujte:

Ke každému z vámi výše identifikovaných rizik vypište reálně identifikované příčiny a stanovte opatření k nápravě – podle instrukcí uvedených níže.

2. Příčiny

Při definování příčin, tedy jinými slovy důvodů, které vedou ke vzniku rizika, využijte níže definovaných kategorií. K vámi zvoleným příčinám přiřaďte pořadí dle jejich závažnosti a významu – od nejzávažnější po nejméně závažnou. Pokud nebude možné zvolit žádnou z definovaných příčin, využijte kategorie „jiná závažná příčina“. Vámi uvedené příčiny podrobně konkretizujte, rozveďte.

- obecná (široce pojatá) a nejasná (či protikladná) kritéria uvážení při rozhodování;**
- nedostatečná nebo nedostupná dokumentace průběhu a výsledku procesu, tj. netransparentnost;**
- nedostatečné prostředky právní ochrany na straně adresátů veřejné správy;**
- netransparentní ustanovování osob rozhodujících v daném procesu do funkce;**
- nedostatečné etické vědomí osob, které v daném procesu rozhodují;**
- intenzivní a dlouhodobý styk pracovníka podílejícího se na rizikovém procesu s vnějším prostředím;**
- ingerence osob, které nejsou oprávněny do daného procesu zasahovat;**
- formální nebo chybějící (tzn. nedostatečná) vnitřní kontrola správného průběhu a výsledku procesu;**
- chybějící (tzn. nedostatečná) vnější nezávislá kontrola správného průběhu a výsledku procesu;**
- nedodržování předepsaných postupů či přímo neexistence úpravy takovýchto procesů;**
- nedostatečné sankční mechanismy (např. regres);**
- jiná závažná příčina.**

Konkretizujte:

3. Opatření

Při definování opatření, kterými navrhujete eliminovat určité riziko, využijte níže definovaných kategorií opatření, případně určete pořadí využitelnosti opatření. Dále však postupujte kreativně a při popisu navrhovaného opatření buďte maximálně konkrétní. Vámi navrhovaná opatření mohou být jak povahy legislativní, tak i organizačně-administrativní. Uveďte též, zda si vámi uvedený nástroj vyžádá opatření na interní, meziresortní či vládní úrovni. V případě, že ve vaší organizaci existují dobře zmapované a obecně využitelné příklady dobré praxe, zařaďte je do kategorie opatření.

Mezi opatření patří například:

- veřejná kontrola, transparentnost**
 - konkrétní návrhy změn zákonů o zadávání veřejných zakázek, nakládání s majetkem státu, o svobodném přístupu k informacím apod.;**
 - formulace kritérií pro rozhodnutí v zákon. předpisech a interních normách;**

- zlepšení dostupnosti informací o rozhodování příslušných orgánů veřejné moci (např. podmínky informovanosti o rozhodování orgánů obcí a krajů při nakládání s majetkem);
- elektronizace agendy včetně její automatické analýzy (snadná identifikace výjimečných případů);
- zavedení nezávislého dozoru nebo stížnostního místa.
- zajištění kontrolovatelných výstupů (např. písemné odůvodnění určitého postupu);

Konkretizujte:

interní kontrola

- úpravy, závaznost a vymahatelnost etického kodexu státního zaměstnance;
- disciplinární řád;
- princip nejméně čtyř očí;
- pravidelné i namátkové kontroly průběhu rozhodovacího procesu;

Konkretizujte:

personální bezpečnost a výcvik

- transparentní pravidla pro jmenování – výběrová řízení;
- rotace personálu;
- ochrana personálu před nezákonnou ingerencí (vč. ochrany před neodůvodněným odvoláním z funkce ze strany nadřízeného);
- odpovědnost za škodu (uplatňování regresních náhrad);
- rotace agendy (periodické přebírání případů jiným pracovníkem);
- vyřizování bez přímého kontaktu s žadatelem;
- školení

Konkretizujte: